מוסף „ידיעות אחרונות" לטיול תיור ותחבורה

מסלול

יום ב' • י"ט כסלו תשמ"ו • 2.12.85 • מס' 10

טיול לחנוכה – עמ' 2
שלג חם – עמ' 8—9
המכונית: התבגרות – עמ' 10
הג'יפ: סוף המירוץ – עמ' 13

מורשת המכבים

מסע מאדינבורו ללונדון: עמ' 7

יצרני הרכב פוזלים אל האשה: עמ' אחרון

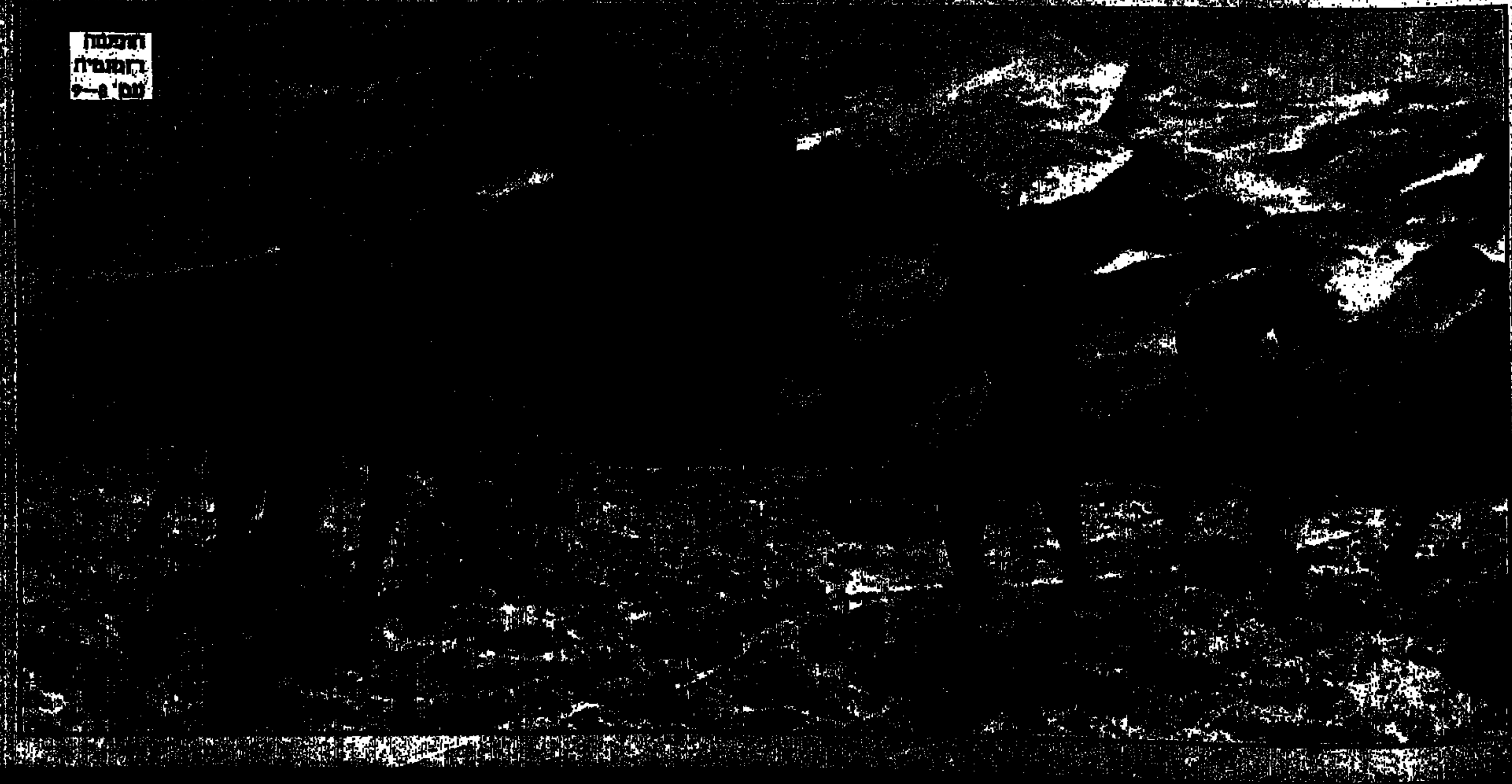

מסע במקסיקו בקרון־רכבת

בין קניונים וצוקים, עיירות וכפרי־אינדיאנים, בקרון־רכבת פרטי פתוח ומצוייד היטב — טיול למשוגעים־לדבר ולסתם הרפתקנים שמחפשים משהו אחר

מאת נאווה בלוך

האופנה האחרונה לטיולים בארה"ב היא, בלי ספק, מסע בקרון־רכבת פרטי. עשירים תובבי נוסטאלגיה החלו קונים קרונות ומשפצים אותם למטרה זו. אנו מצאנו חברה מקורית, „בננה־פיש טורס" שמה, היושבת במיפרץ סן־פייטרו הסמוך ללוס־אנג'לס, והמתמחה בטיול אחד בלבד: בקרון־רכבת פרטי מלוס־אנג'לס לקניון הנחושת במקסיקו.

זהו מסע הרפתקני עתיר נוף טבעי, שבו אתה נוסע ברכבת־הרים בין חמישה קניונים, חוצה גשרים, מגיע עם הקרון כמעט עד לתחתית הגאיות, עובר במינהרות, וכל זה בתוך קרון שבו אתה גם לן בלילות (פרט לערים בהן אתה עובר, שם תלון במוטל), אוכל (אם תרצה), ועורך מסיבות.

המשוגע לדבר

חברת „בננה־פיש טורס" והטיול המיוחד שהיא מציעה (יש טיולים בני 25 יום לרחבי מקסיקו כולה ב־2,200 דולר, יש טיולים בני שבעה ימים ב־375 דולר ויש טיול למהירים, הכולל טיסות, לחמישה ימים במחיר דומה), שייכת למשוגע־לדבר, וויליאם הלם, שרכש את הקרון לפני חמש שנים ושיפץ אותו.

הקרון ניבנה בשנת 1925 על־ידי חברת „פולמן", צבעו כחלחל, אין לו גג, אורכו 30 מטר ורוחבו ארבעה, מה שמאפשר לנוסעים מירווח־מחיה רב. הקרון, הנצמד לקטר, מסוגל להגיע בתוך ארבע שעות מסן־דייגו למקסיקלי (עיירת־מידבר קטנה בצפון מקסיקו), שם מתחיל הטיול.

אך מלבד כל אלה, זהו טיול בין מפלי־מים ענקיים, נהרות, נוף טבעי של צוקים וקניונים. קניון הנחושת, המורכב מחמישה קניונים הפזורים בצפון־מערב מקסיקו, עמוק ורחב פי־ארבעה מהגראנד־קניון של ארה"ב. אולם עד לאחרונה לא היתה גישה אליו, ולכן לא הירבו לבקר בו.

רכבת־הרים

באיזור הקניונים מתחבר הקרון שלכם לרכבת־הרים מיוחדת, העוברת דרך הקניון וחוצה את הגשר הגבוה במקסיקו, את נהר הקולורדו, חולפת על־פני החוף הצפוני של ים קורטז ועוצרת בטוארטו סן־קרלוס, פה עוצרים ללון בקרון, ואוספים כוח כדי לעבור למחרת את מידבר סינוראן ולהגיע אל העיירה בנג'רמין שבה אפשר לערוך קניות. כאן תרכוש בינור קטן עבודות־יד, טלים, שמיכות, משקאות חריפים. ילדים רבים ועופות בכל מקום. הרוצבות מלאים בעלי־חיים המתרוצצים חופשי. אתה רואה בניינים עתיקים שניבנו לפני 350 שנה – וחוזר לרכבת־ההרים. חוצה גשרים בלתי־אפשריים, נבלע עם הקרון בתוך קניון עמוק נוסף. מביט למעלה, ורואה קירות גבוהים משתשטים בשלל צבעים. זהו שקסיטי.

הזמן הטוב ביותר לנסוע למקסיקו הוא בחודשים אוקטובר עד מאי. זהו טיול באקלים טרופי. העונה הגשומה הסתיימה, האדמה מעושרת וססגונית ומזג־האוויר מתון ובהיר. זהו טיול שפותח את הראש, טיול המתוכנן כך שתספיק לראות הרבה בזמן קצר יחסית. טיול שכאשר אתה חוזר ממנו, אתה צובט את עצמך ושואל אם באמת היית שם. טיול למשוגעים.

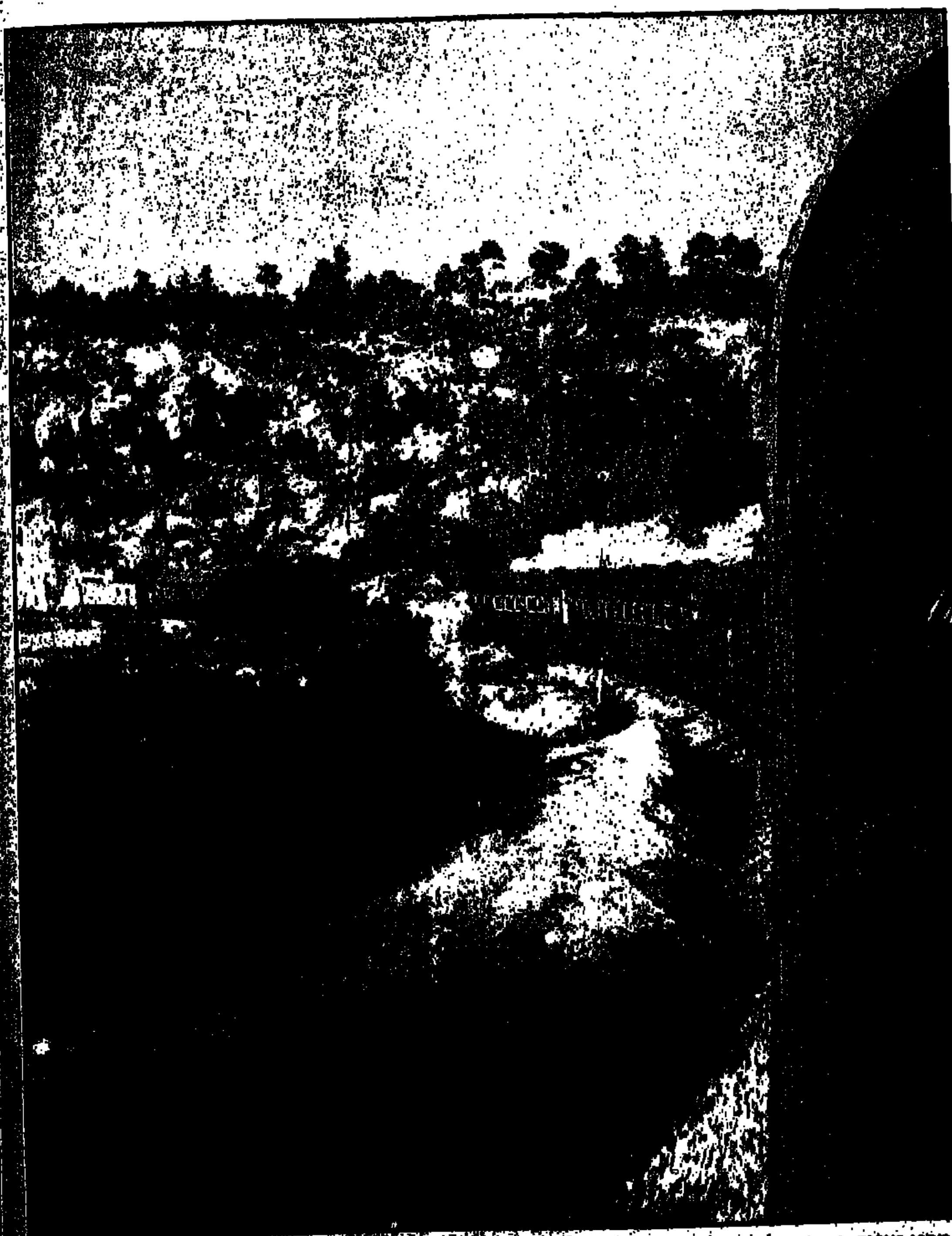

מבט מתוך הקרון על עיקול הדרך

אשד מתנפץ אל תוך קניון הנחושת

כי תבוא אל מודיעים

המכבים טמנו את הגרעין במודיעין וקבעו אבן־יסוד במורשת הגבורה. היום יש במקום יערות נטועים, שרידים עתיקים, ישובים חדשים, אתרי הנצחה וכפר משוחזר ברוח תקופת החשמונאים — ללימוד ולטיול בימי החנוכה

— מאת שאול בן־משה —

„כי תבוא אל מודיעים / והבאת שם גרעין / וטמנת הגרעין / בשממה של מודיעין / ובזלת זה הגרעין / יתרחש במודיעין / גם ברכה גם הגרעין / ויפרח הר מודיעין" (אברהם ברוידס)

השם מודיעים – ויכול להיות גם מודיעין ומודיעית – הוא שם עיר־מולדתם של בני משפחת החשמונאים – מתתיהו ובניו. חשמונאים היה כינויה של המשפחה, מכבי כינויו של יהודה.

חבל ארץ מודיעים נמצא בגבעות השפלה הצפונית שבין לוד ובקעת אונו במערב, עד למרגלות הרי יהודה במזרח. האיזור היה חצוי על־ידי גבול שביתת־הנשק, משנת 1949 עד 1967. הגבול עבר בין הכפר אל־מידיה, שבו מזהים את מודיעים החשמונאית, לבין האתר הידוע כקברי המכבים. הוא נקבע בהסכמי שביתת־הנשק בנחל מודיעים, משום שקו החזית קפא בקו זה, כשכוחות צה"ל הגיעו עד אליו ונעצרו. בשילתא – היום המושב שילת – נערך הקרב האחרון בגיזרה. בשעות שבהן נכנסה ההפוגה לתוקפה, הופתעו חיילי פלוגה מחטיבת „יפתח", שתפסו גבעה זו, על־ידי מיתקפת־נגד של הלגיון הערבי. בנסיגתם נפלו 44 מאנשי הפלוגה.

בצד הישראלי של הגבול – פרט ליי־עור והכשרת דרכי פטרולים – לא קרה דבר, עד שנמחק הגבול במלחמת ששת הימים. מאז השתנו פני האיזור. הייעור של הקק"ל מתפשט והולך, נוספו ישובים חדשים משני צידיו של נחל מודיעים והכביש, שהגיע פעם עד קברי המכבים, ממשיך היום לכביש עמק איילון, למעלה בית־חורון ולירושלים. בחלק ה„ירדני" של הגבול נותרו כפרי הפלחים שבתיהם, אורח חייהם והתרבות החקלאית שלהם דומים למה שהיה כאן לפני שנים רבות, בימי החשמונאים.

חבל מודיעים הוא איזור־שוליים. פרט לדרך החשובה שחצתה כאן מלוד למעלה בית־חורון וירושלים, היו הישובים קטנים ומפוזרים. תושבי הכפרים והעיירות התפרנסו מחקלאות־בעל ומגידול בקר וצאן. אין כאן מעיינות, ומשק המים מבוסס על אגירת מי־גשמים בבורות.

העיר החשובה בסביבה היתה חדיד, הנזכרת בספר עזרא, במקום בו התיישבו שבי ציון. היום נותר רק תל נישא, מדרום למושב בית־נחמיה. בימי החשמונאים היתה חדיד עיר־מיבצר חשובה, ושמעון (בן מתתיהו) בנה בה „שערים ובריחים". עד למלחמת העצמאות שכן כאן כפר ערבי בשם חדיתא, שתושביו ירו על בן־שמן הנצורה. לרגלי התל נתגלה לפני כ־30 שנה פסיפס ביזנטי, ובו ציור של ספינה ועיר מבוצרת.

פסיפס ביזנטי

כדאי לטפס אל ראש התל הקרוב לכביש שמצפון למיסעף בכניסה ליער בן־שמן, כדי לפתוח מכאן את טיול חנוכה לחבל מודיעים. מראש התל קל להבחין במיקומו, בגבול שבין גבעות השפלה למישור החוף. תל זה שולט היטב על הדרכים המצטלבות לרגליו, ועל הכניסה לחבל מודיעים.

מקום התצפית הבא יהיה מראש המגדל שבמצפה מודיעים. המצפה ניבנה על־ידי הקק"ל, במקום שבו שכנה קודם חורבה ערבית בשם דיר אבו־סלאם. מכאן, תצפית ל־360 מעלות: חוף הים מהרצליה עד בת־ים לוד ורמלה, יער בן־שמן וגבעות גזר, הרי ירושלים מחורשת המסרק עד האנטנות של רמאללה, הכפרים בורדוס וקיביה, פתח־תקווה ובני־ברק ונמל־התעופה בן־גוריון. לרגלי המצפה שולחנות ומיתקני פיקניק, מים, שירותים וקיוסק, ושרידים יפים של גת עתיקה שבור התירוש שלה הפך למיצבור אשפה (למהז). על מעקה המצפה למעלה היו פעם מפות תצפית, שחובלו והושחתו (למהז).

בדרך לקברי המכבים כדאי להיכנס למושב מבוא מודיעים. במרכזו של ישוב דתי זה גילו שרידים של מינזר ביזנטי, שבריצפת הפסיפס שלו מצוייר צלב. ממבוא מודיעים ממשיך הכביש מזרחה, בין שטחי יער נטוע. בצידי הכביש, אנדרטאות לזכר צוותי מטוסים של חיל־האוויר שניספו בתאונות ובמלחמות.

אתר קברי המכבים (החשמונאים) ידוע ומוכר, ובו שורה של תשעה קברים חצובים בסלע. האתר נחשב כמקום קברי המכבים מאז 1910, כששומרי גימנסיה הרצליה החלו לעלות לכאן עם תלמידיהם בחג החנוכה.

קברם של המכבים (חשמונאים) תואר בפרוטרוט בספר המכבים. שם מסופר ששמעון, אחרון בני מתתיהו, בנה להוריו ולאחיו קבר־אחים מפואר סמוך למולדתם, והציב על הקברים שבע פירמידות וסביבן עמודים גבוהים מקושטים בכלי־נשק ובפיתוחי אוניות.

אתר הקברים

את העיר מודיעים זיהו בכפר הערבי אל־מידיה. בצד הכפר מזדקרת גבעה, וראשה תל בשם תל איראס. זהו, כך מרבית החוקרים, מקומה של מודיעים. חרף למרות שהערבים מכנים את אתר הקברים שממערב לאל־מידיה „קובור אל יהוד", ולמרות המסורת שהנהיגו מורי גימנסיה הרצליה ואחר־כך תנועת המכבי, לעלות לקברים הללו בחנוכה, אין אלה קבריהם של המכבים. קברים אלה, החצובים בסלע, מאוחרים מתקופת המכבים לפחות ב־300 שנה. כך קבעו המומחים.

מרחק קילומטר אחד מצפון לקברים, מצוי קבר־שייך קטן בעל כיפה ששמו, כפי הערבים, „שייך ערבאווי". מקומו של אתר זה, הצופה מערבה (ערבאווי – מערבי), נראה מתאים למקומם של קברי המכבים. לפני יותר ממאה שנים חפר כאן ויקטור גרין הצרפתי, וכעבור שנים אחרות חזר וחפר במקום צרפתי אחר, קלרמון גנו. הם מצאו ליד קבר השייך שרידי בניין ופסיפס מהתקופה הביזנטית, את קברי החשמונאים לא מצאו עדיין. אך אולי זה המיבנה המצוייר במפת מידבא.

כדאי לטייל מקברי המכבים לשייך ערבאווי. אם הולכים לצד הדרך, אפשר להבחין שהשטח מלא שרידי מיבנים, בורות חצובים ומיבנים חקלאיים. יש המזהים כאן את העיר מודיעים של ימי החשמונאים. מי שטוען כך, מסתמך על השרידים הרבים בשטח ועל המקורות, המתארים את מודיעים על הדרך הראשית מלוד לירושלים. מידיה, שמעבר לנחל, מנותקת מהדרך הראשית. שייך ערבאווי מופיע במפות בשם חורבת הגרדי. יתכן שיחודשו בו את החפירות.

זוטה לבנה

ליד אתר „קברי המכבים" מצוי אתר הנצחה משנת 1970, מעשה ידיו של יוסף אסא לזכר כל חללי המלחמות מאז ור מאז מלחמת השחרור. שמות החללים חקוקים בטבלאות על קיר בטון ולידן שמונה פירמידות, כמספר ימי החנוכה וברמות מצבות קברי המכבים.

מאתר הקברים יורדת דרך־כורכר טובה לכל כלי־רכב אל נחל מודיעים, בתוך יער נטוע אורנים, אקליפטוסים וברושים. בנחל נפסק היער הצפוף של קק"ל, ומופיעים עציצי מפוורים. מצירו השני של הנחל מדרון תלול וחשוף של גבעת תל איראס. פה ושם נראות חלקות מעובדות על טראסות. פלחים מהכפר מידיה חורשים בעונה זו את חלקותיהם, במחרשות־עץ. הנוף החקלאי כאן הוא השתמרות מדוייקת של הנוף בימי החשמונאים. כך, בכלים אלה, עבדו את אדמתם, לבשו בגדים דומים וגידלו אותם הגידולים. אולי על אחת האבנים שבצד הדרך ישב פעם מי מבני מתתיהו ונח מעמל יומו.

הדרך מורחת חוצה את האפיק פעם ועוד פעם. במעבר השני, אם תרים עיניך אל מצוק הסלעים שמימין, לרגלי מושב שילת, תראה כוכים רבים ופתח של מערה, שעומקה כ־60 מטר. בה, וכאותרות כמותה, הסתתרו הרועים עם עדריהם בימי סופה וגשם, ולכאן כנראה ברחו בני החשמונאים לאחר שמתתיהו הרים את המובח לאל ואוס והרג את שליחו של המלך אנטיוכוס. אחר־כך נמלטו אל הרי גופנה.

בחנוכה, עונת שיא הטיולים, עדיין לא החלה פריחת האביב. אפשר אומנם לפגוש סתווניות וכרכומים, אך הקירות השעירות עדיין עירומה. גם הרקפות, הכלניות והנרקיסים יפרחו רק עם בוא הגשם. אבל אפשר, אם יודעים איך, לגלות את הזוטה הלבנה על פרחיה הלבנים בין הסלעים. עלי הזוטה, חלוטים בכוס מים רותחים, הם תה טוב מכל המוכר לנו. וליד אפיק הנחל תמצא את שיח אברהם, פורח בסתיו.

רוח התקופה

הדרך ממשיכה לאורך הנחל עד לכביש בית־סירא – הרבתא, אבל בקטע הסופי שלה היא משובשת מאוד. יש דרך חדשה וטובה, העולה שמאלה אל אתר הבניה של הישוב החדש – חשמונאים. ממנו אפשר להמשיך אל הישוב הסמוך לו, מתתיהו, ולצאת מזרחה לכביש הרבתא – בית־סירא.

אם תמשיך עם הנחל, תגיע למיסעף שממנו עולה דרך ימינה אל החממות של כפר רות, בין כפר רות לשילת. בכל דרך שתבחר לצאת מהנחל כדאי, לסיום, לבקר ב„כפר החשמונאים" שליד מושב שילת.

זוהר ונעמי ברעם, חברי המושב, הקימו על גבעת שילת אתר־תיירות, שיש בו שיחזור כפר חקלאי מימי החשמונאים. הם גיסו, שיחזרו ובנו על הגבעה מיתקנים, ואספו מכפרי הסביבה כלים חקלאיים. תלמידים ומבקרים באתר אופים פיתות בטבון, שותים תה חלוט מזוטה לבנה, ובעונת המסיק מכינים שמן מזיתים. בעונת הבציר דורכים ענבים בגת משוחזרת, וגם מלבנים לבנים ואורגים בנול. יש באתר אוסף של מחרשות, מורגים, קילשונים, מעדרים, מגלים ותרמוסים, מיכוורת ודיר־צאן, מיתקני בית־בד, אוהל ובורות־מים עתיק. אפשר לקנות תוצרת המקום, ולטייל לבד בין המיתקנים והמוצגים.

מראש גבעת שילת אפשר – וצריך – לצאת אל נוף ארץ מולדת החשמונאים, להבין, לחוש ולספוג מאווירת חיי היום־יום בזמנם של החשמונאים בני מודיעין.

ליד האנדרטה לזכר חללי קרב שילתא, שבמושב שילת, אפשר לזכור ולקרוא את שירו של דוד שמעוני „המכבים של ימינו": „...ובכבר לא בחוזה אך בעין ליל / אני רואת קברי המכבים / לא מעטים, לא בודדים – רבים / הם נלחמים בלי דתנו ובלי חיל..."

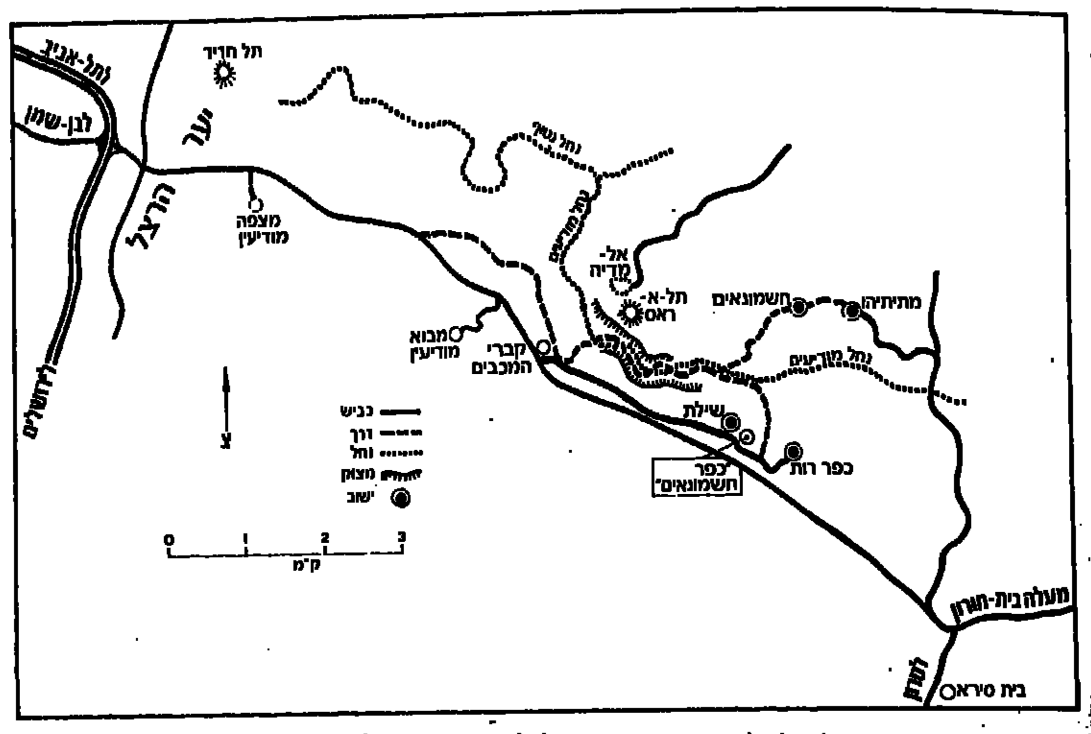

קטע נוף בכפר המשוחזר

המלונה בשילת

תלמידים דשים בגורן בכפר החשמונאי

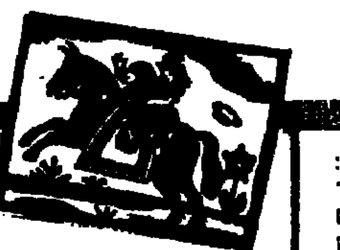

דרכים אחרות

דידי מנוסי

מירוץ־מזחלות באלסקה

מצאתי בעיתון לאמור: „יהודי אמריקני תושב אלסקה, אחד משמונה היהודים הבודדים המתגוררים בעיירה נום שליד מיצר ברינג, יצר זוג דמויות יהודיות לחג החנוכה, שנועדו לשמש 'מקבילות' לסנטה־קלאוס הנוצרי."

אז א־פרופו סנטה קלאוס, הנוהג כידוע במזחלת־שלג רתומה לשישה צבאים. וא־פרופו העיר נום שבאלסקה – הרשו לי לספר לעל מירוץ מזחלות־הכלבים השנתי, הנערך באלסקה מדי שנה בחודש דצמבר. מסלול המירוץ: מן העיר אנקורג' שבדרום ועד נום (הנ"ל), מרחק שלושת אלפים קילומטר.

מזחלות הכלבים, שהיו אמצעי־התחבורה היסטוריים של האסקימוסים והאינדיאנים הצפוניים (ואומצו על־ידי מחפשי־זהב בצפון הרחוק בסוף המאה הקודמת). כבר מזמן ירדו מגדולתן והוחלפו במזחלות־שלג מוטוריות (סנומוביל). ירדו מגדולתן, אבל לא נעלמו אלא הפכו לענף־ספורט מיוחד, מעניין – ויקר. במדינות רבות בעולם מתמסרים ספורטאים המשוגעים־לדבר לגידול ולאילוף כלבי־מזחלות (במירוץ אנקורג'־נום שזכיתי אני לראות, השתתפו נוהגי כלבים מברזיל, צרפת, שווייץ, נורווגיה וכמובן מארה"ב ומאלסקה עצמה. גולת־הכותרת של האילוף המיוחד הזה היא המירוץ השנתי של אלסקה – שהוא יחיד מסוגו בעולם.

המירוץ מתחיל באנקורג', בפסטיבל ססגוני בן שלושה ימים המלווה בתצוגת הכלבים שישתתפו במירוץ, וכמובן בשתיה כדת. לאחר־מכן מתייצבים המשתתפים בנקודת־המוצא, ובירית־אקדח רמה נפתח המירוץ (הנמשך בין שבעה ל־10 ימים, תלוי במזג־האוויר).

המזחלת, הנמשכת על־ידי שמונה כלבים, נושאת רק את הנהג וציודו ואת המזון לכלבים. ברור כמובן שככל שהמשא קל יותר, הסיכוי לנצח גדול יותר. לאור זה מצמצם הנוהג את מיטענו האישי עד למינימום (והיו מקרים שנוהגים הגיעו לקו הסיום לאחר שלושה וארבעה ימי רעב ממש.) שלושת־אלפים קילומטרים בין יערות מושלגים וקרחונים וטונדרה קפואה – זהו ספורט מסוכן, בפרט שהספורטאי בודד לחלוטין (כל אחד מתכנן לעצמו את מסלולו בנפרד). נכון שמטוסים קלים מלווים את המתחרים – אבל גם הם מוגבלים לתנאי מזג־האוויר.

ובכן, לאחר שצפיתי בתחילת המירוץ, שמעתי את שריקת השוטים ואת נביחות הכלבים עד שהתרחקו ונעלמו מעבר לקו האופק, המתנתי כמה ימים – ואז טסתי לנום לראות את סיומו. מדהים! המזחלות המבהיקות המצוחצחות, והכלבים שופעי הבריאות, היו כלא היו. אחת־אחת הגיעו המזחלות אל קו הסיום. הכלבים רזים, פיותיהם נוטפים דם וריר. המזחלות פגועות וסדוקות, והנוהגים מגודלי זקן בן שמונה ימים, פחות כמה קילוגרמים טובים ועיניהם אדומות מחוסר שינה ומסינוור השלג.

אבל אפילו זה לא הפריע לשמחת הניצחון, ולא רק של הפרס הראשון (5,000 דולר), אלא עצם ההשתתפות במירוץ והיכולת להגיע לסיום ולא להיכשל בדרך (ארבע מזחלות מתוך 12 שהשתתפו כלל לא הגיעו, ונאספו באמצע הדרך על־ידי צוותי־הצלה).

זהו זה, אז אם תגיעו לאלסקה, השתדלו שלא להחמיץ חוויה זו.

מלון פולונית עבריה ליד מעיינות המרפא
בסיס נופש וטיולים בצפון
מבצע חנוכה
19,900 שקל לאדם לארוחת־בוקר כולל מעים
טלפון: 067-20007 רחוב: הגליל 4, טבריה.

טיולים בשבוע החנוכה

טיפים
לאה אתגר

עממי לעשירים

– מאת לאה אתגר –

בשבת בצהריים אצל ויקטור תייר. המסעדה שלו ממוקמת בכניסה הצפונית לנמל יפו, בערך ליד המשטרה. צופה לים. לא מכירה את האיש הזה, רק שמעתי עליו וראיתי אותו בטלוויזיה. כמה הוא עמך, כמה הוא עזר עוזר יעזור לכל המסכנים.

יש לו, לוויקטור תייר, הרבה חברים שכותבים בעיתונים. עובדה, אני זוכרת רק שבחים על המסעדה שלו. כמה האוכל טוב וזול. ועוד ועוד.

נחזור לשבת האחרונה: הגענו בשתיים וחצי. היה יום שטוף שמש. המסעדה היתה מלאה. המלצרית, כנראה הגברת תייר בכבודה־ובעצמה. רצה הרבה הלוך־ושוב מן המטבח וחוזר־ הלילה. עד שזכינו לתשומת־ליבה, חלפה כחצי־שעה. אחרי חצי־שעה של ישיבה החליפה לנו את המפה הקרועה והמוכתמת במפה קרועה ומוכתמת אחרת. אין תפריט. הזמנו דגים על גחלים. לא שואלים אותך איזה דג אתה רוצה. תקבל מה שיש. לא שואלים אותך איזה סלטים אתה רוצה. תקבל מה שיש. הזמנו בקבוק יין לבן. הגיע לשולחן כשהוא פתוח. הגיעו שתי כוסות ליין. כל אחת מסוג אחר. הכל עממי. להזכירך, שוויקטור תייר מתקשר עם המלה "עמך". מסביב – עזובה. עציץ וחצי בסלסלת־קש. כיסאות במעט מתפרקים. מתאים לאדם שהוא עממי פשוט. אוהב אדם.

חלל עד שהגיע החשבון של [illegible]

[illegible]

קצר וקולע
בני גבירצמן

מה שרואים בתצלום זה איננו חלק מסרט מדע בדיוני על חיות ענקיות המשתלטות על היקום. למעשה זהו תצלום שנעשה בגן הבוטאני בסידני, שאין תייר שלא לוקחים אותו לשם. כשבנוקע נראים בית האופרה וגשר המפרץ המפורסמים של סידני. החיה שבתצלום היא אופוסום, מדייריו הליליים של הגן, תלוי בקצת ענף.

בין ההצעות הרבות של החברה להגנת הטבע לבילוי חג החנוכה, יש מסלול נרחב של תוכניות־נופש בבתי־ספר שדה ברחבי הארץ. לאלה שייצאו לנופשים הללו מבטיחים אנשי החברה "טיולים רגליים, הדרכה מעניינות, פעילות חברתית מגוונות, ובערבים – הדלקת נרות חנוכה, שירה בציבור, משחקים וערבי־"הווי"... המסלולים אינם קשים במיוחד, ומאפשרים השתתפות גם למבוגרים ולילדים. לכל קבוצה צמוד מדריך מצוות בי"ס שדה. סדר היום: סיור ברגל אחרי ארוחת־הבוקר, ואחר־כך ארוחת־צהריים ומנוחה. לפנות ערב – סיור נוסף. בחלק מהימים נערך טיול ארוך יותר, מהבוקר עד לשעות הערב. ביום כזה סועדים את ארוחת־הצהריים בחיק הטבע. הלינה היא בחדרים משפחתיים בעלי שירותים צמודים. בכל חדר 4־5 מיטות. לינה משותפת של ההורים והילדים, מורידה את המחיר.

וזאת רשימת התוכניות המוצעות: בין ה־6 ל־9 בדצמבר – באילת. בין ה־6 ל־8 בדצמבר – בעין־גדי (לגיל הזהב). בין ה־9 ל־12 בדצמבר – בעין־גדי. בין ה־9 ל־11 בדצמבר – בחצבה. בין ה־11 ל־14 בדצמבר – בחצבה, בשדה־בוקר ובהר־הנגב. בין ה־10 ל־12 בדצמבר – במעלה אפרים. בין ה־12 ל־14 בדצמבר – באלון תבור ובמעגן־מיכאל.

בנוסף ייערכו על־ידי החברה בשבת הקרובה, ה־7 בחודש, סיורים מודרכים ללא תשלום באיזור מודיעין. נקודת־המיפגש היא מיצפה מודיעין, בין השעות 10־11. כן יתקיים סיור ללא תשלום באתרי ההתיישבות של כפר־הנוער בן־שמן. נקודת המיפגש היא במגרש־החניה שליד הכניסה לכפר. הסיורים ייצאו מ־10 עד 12 לפני־הצהריים, אחת לשעה, והם יימשכו חצי־שעה כל אחד.

אלה שירצו לסייר בסביבה בכוחות עצמם, יוכלו להיעזר בתחנת מידע של החברה להגנת הטבע, שתעמוד לרשות המטיילים במצפה מודיעין בין 9 בבוקר ל־1 בצהריים.

הכפר החשמונאי החקלאי המשוחזר שהוקם במושב שילת פתוח למבקרים, בדרך־כלל, בשבתות ובחגים. בימי השבוע נערכים בו ביקורים מודרכים לקבוצות תלמידים, חיילים ומבוגרים. במהלך הביקורים הללו ניתן לקבוצות הסבר בנושאים הקשורים לאתר ולסביבתו כגון מלחמות המכבים, הממלכה החשמונאית – וקרבות מלחמת העצמאות שהתנהלו באיזור.

ביקור של קבוצות יש לתאם מראש עם זוהר או נעמי ברעם, מושב שילת, ד.נ. המרכז (מודיעין), טלפון 261617־08, בשעות 8.30־15.00 (במזכירות).

לקראת חג החנוכה, לדעתנו, זה המקום שראוי מכל לבקר בו.

* * *

תערוכת יריעות סוזני

בימים אלה מתקיימת במוזיאון הארץ ברמת־אביב תערוכת יריעות סוזני. אלו הן יריעות של ריקמה בוכרית, והשם סוזני ניתן להן על שם המלה מחט בפרסית. היריעות נועדו לשימוש ביתי: ככיסויים לגומחות בקיר, כחציצה בין חדרים, וככיסויים למיטה, בעיקר למיטת־כלולות. המרכזים הידועים ביותר ליריעות הסוזני הם הערים בוכרה, סמרקנד, טשקנט, שהריז ואורה טפה.

לארץ הגיעו היריעות הללו עם העולים מבוכרה, שהקימו את שכונת הבוכרים בירושלים בסוף המאה הקודמת. המשפחות שהגיעו אז היו מן המבוססות בקרב יהודי בוכרה, והסוזני היו חלק מרכושן. בתערוכה, המתקיימת בביתן לאתנוגרפיה ולפולקלור של המוזיאון, מוצגות כעשרים יריעות, המייצגות חתך של דגמים שנוצרו בערים השונות בבוכרה.

* * *

הקרנבל הברזילאי בא לישראל

חברת־התעופה הלאומית של ברזיל "ואריג" פותחת בימים אלה, בשיתוף עם "אל על" ומלון "הילטון", במיבצע היכרות עם ברזיל והאפשרויות השונות הגלומות בה, בהיקף המתאים לארץ הענקית הזאת. ערב הקרנבל בברזיל מביאה "ואריג" קרנבל משלה, שיפגיש את הקהל הישראלי עם היעד המרתק הזה, על כל אפשרויות הנסיעה, התיור והבילוי שהוא מציע לתייר. מרכז האירועים של הקרנבל הוא מלון "הילטון" תל־אביב.

כך, מדי ערב יהיה אפשר ליהנות בסעודת "המלך שלמה" במלון ממטעמי המטבח הברזילאי, שיוכנו על־ידי אשפי־המטבח אדאוטו ופרנסיסקו. תוכנית טיול מיוחדת לקרנבל תוצג ב"אל פאשה" בחיפה ב־4 בדצמבר ובבית האדום בירושלים ב־6 בו, בהשתתפות להקת הפולקלור "באהיה טורסה", שהגיעה מאל־סלוואדור בירת באהיה במיוחד לאירוע זה. ולבסוף: ב־7 בדצמבר ייערך במלון נשף־מסיכות של המרכז לתרבות וידידות ישראל־ברזיל.

* * *

מחנה חדש בקרוגר פארק

בימים אלה הושלמה בנייתו של מחנה חדש בשמורת־הטבע הענקית קרוגר פארק בדרום־אפריקה. המחנה הקטן כולל חמישה מיבני מגורים נפרדים ומיבנה מרכזי אחד, שבו יכולים אורחי המחנה להיפגש. המחנה החדש הוקם על־ידי חברת־בניה דרום־אפריקנית – שתרמה אותו לרשות שמורות הטבע הדרום־אפריקנית, כדי לעודד את פעילות שמירת הטבע במדינה זאת.

* * *

מחלקת־עסקים במכוניות

הניסיון המוצלח של חברות־התעופה בהפעלת מחלקת־עסקים, הביא את חברת "הרץ" להשכרת רכב לפתוח מחלקה דומה. מי שמוכן לשלם את המחיר הגבוה עבור השירות של מחלקה זו, מקבל ב"הרץ" הטבות שונות, כגון עדיפות בשכירת הרכב ובהחזרתו, ביצוע ההזמנה אפילו שעה לפני מועד השכירה, נסיעת מספר בלתי־מוגבל של קילומטרים כשהוא והנוסע עמו מבוטחים, "ספיגת" מיסים מקומיים, קבלת המכונית בעיר־מפתח אירופית אחת והחזרתה בעיר־מפתח אחרת אפילו במדינה סמוכה, ללא תשלום נוסף, ופריווילגיות מיוחדות במלונות 5 כוכבים ברחבי אירופה.

בין הפריווילגיות הללו: מתנות, שירות מהיר בקבלה וביציאה, חדרים בדרגה גבוהה יותר, תעריף מועדף, עיתונים חינם ועוד. כן מתמינים במכונית, לזה שישכור אותה, מטריה (שנשארת ברשות השוכר לאחר החזרת הרכב), מפות, קסטות, תוויות למיטען הנושאות את שם השוכר, וגיליון של השבועון "ביזנס וויק".

גם כלי־הרכב העומדים לרשות המחלקה הזאת הם מדגמים מתקדמים, מתוצרת "ב.מ.וו.", "מרצדס" או "פורד". ואם המכונית המוזמנת אינה פנויה, יקבל המזמין מכונית ממחלקה גבוהה עוד יותר.

* * *

ארוחה לשניים – מ"אירופקאר"

כל מי שישכור רכב לנהיגה עצמית ב"אירופקאר" בישראל, יקבל – אוטומטית – חברות במועדון "ארוחת לשניים". כל חבר כזה יקבל כרטיס־חבר מפלסטיק, אליו מצורף פנקסון ובו 58 תלושים, שכל אחד מהם מיועד לארוחה מ־58 מסעדות ברחבי הארץ. במסעדות הללו יוכל החבר לסעוד עם עוד אדם – וישלם תמורת ארוחה אחת בלבד. בין המסעדות שהתלושים הללו יפים עבורן: "לה קוקון", "דרקון הזהב" ו"הספריה" בתל־אביב, "גני סצ'ואן" בראשון, "חומוס" ו"אמריקן קולוני" בירושלים, "אל סולת" ו"מרתף בלפור" בחיפה, "עלה בוהם" ו"ג'ייד גרדן" באילת ועוד.

* * *

"תדמור" מזמין את עובדי המדינה

מלון "תדמור" בהרצליה מציע לעובדי המדינה ומשפחותיהם לבלות חופשת חורף בין כתליו, במחירים מיוחדים. המחיר הרגיל לשהות במלון היום לאדם, בחדר זוגי עם פנסיון מלא – 32,300 שקל, כולל מע"מ. לילדים עד גיל 12 השוהים בחדר ההורים, יש הנחה של 50 אחוז. אולם לעובדי המדינה יוצא לבלות במלון במחיר נמוך יותר, שיהיה שווה לתעריפי האיכסון והכלכלה המשולמים בפעולות הדרכה מטעם נציבות שירות המדינה. לפנסיונרים תינתן הנחה נוספת, של 10 אחוז על המחיר שיהיה בתוקף מטעם נציבות שירות המדינה בעת האירוח.

היוונים באים – שיחזור מרד המכבים כפי שהוא מוצג בכפר החשמונאי, כשהמשתתפים לובשים בגדי התקופה

הערים היקרות ביותר בעולם

תעופה
אריה אגוזי

בנק "יוניון" השווייצי קובע, כי הערים היקרות ביותר בעולם השנה הן לאגוס בירת ניגריה, טוקיו, ניו־יורק ונסיכות אבו־דאבי. הבנק קבע זאת במסגרת סקר, שבדק את יוקר המחירים והמחיה ב־49 ערים ברחבי העולם. יוקר המחירים בארבעה מקומות אלה גבוה ב־50 עד 100 אחוז לעומת הערים האחרות שנכללו בסקר. בתחתית סולם היוקר מצויות ליסבון, ריו דה־ז'אנרו, איסטנבול ובנקוק. תל־אביב דורגה במקום ה־22 ברשימת הערים היקרות בעולם.

בתחום המלונאות קובע הסקר, כי עבור לינת לילה בחדר זוגי כולל ארוחת־בוקר לשניים, במלון־יוקרה, התשלום הממוצע בכל 49 הערים הללו הוא 115 דולר – לעומת ממוצע של 77 דולר בשנת 1982, אז נערך הסקר האחרון.

מדים חדשים לדיילות "סוויסאייר"

דיילות האוויר והקרקע של "סוויסאייר" זוכות בימים אלה במדים חדשים, שעוצבו במיוחד על־ידי מעצבי אופנה שווייציים. המדים כוללים מערכות [illegible] של חולצות, שמלות, חצאיות ועליוניות. צבעיהם יהיו כחול־כהה ו[illegible], והתואמים את גוני עיצוב הפנים של מטוסי החברה.

דיילות "סוויסאייר" יחלו ללבוש את המדים החדשים ב־1 בדצמבר.

מועדון חדש לפאן־אם בנמל דה־גול

חברת־התעופה "פאן אם" תחנוך בקרוב, בנמל־התעופה שארל דה־גול ליד פאריז את המועדון החדש, המיועד לנוסעי מחלקת־העסקים שלה. גם נוסעים בטיסות החברה מניו־יורק לישראל וחזרה העוברות דרך פאריז, יוכלו ליהנות משירותי המועדון החדש בעת חניות־הביניים.

האמריקנים רוכשים מטוסים חדשים

עסקי התעופה בארצות־הברית לגמרי לא רעים, אם לשפוט לפי קצב רכישת המטוסים על־ידי חברות־התעופה המפעילות טיסות בתוך ארה"ב. לפני ימים אחדים נמסר בסיאטל, מרכזה של יצרנית המטוסים "בואינג", על עיסקת ענק: חברת־התעופה "יונייטד" תרכוש עד 110 מטוסי־נוסעים מדגם "בואינג 737", ו־6 מטוסי "בואינג 747". השווי הכללי של העיסקה, אם אכן תבוצע במלואה, יהיה יותר מ־3 מיליארד דולר. המטוסים יסופקו, לפי התוכנית, במשך חמש השנים הבאות, והם נועדו להחליף מטוסים קיימים.

טיפול מיוחד לאנשי־עסקים באל־על

חברת "אל־על" מעניקה טיפול מיוחד לאנשי־עסקים, הטסים במחלקה המיועדת להם במטוסי החברה. הכרטיסים במחלקת העסקים יקרים יותר, אך לם מסתבר שגם אנשי־עסקים ישראלים מוכנים לשלם יותר, ובלבד שטיסתם תהיה נוחה יותר. בקרוב תופיע תוכנית חדשה, שתעניק לנוסעי מחלקת העסקים יתרונות נוספים.

בינתיים מתרחב מועדון "הנוסע המתמיד" של "אל־על". ב־10 החודשים הראשונים להפעלתו, נרשמו כחברים בו כ־85,500 נוסעים בישראל ובארה"ב. כדי לטפל בכל נוסעי המועדון, הכפילה החברה את מספר הדלפקים המיועדים להם בנמל־התעופה בן־גוריון.

היום מפעילה החברה שלושה דלפקי שירות "המלך דוד" עבור המרבים לטוס, נוסף על דלפקים מיוחדים המשרתים את נוסעי המחלקה הראשונה ומחלקת העסקים. חברי מועדון "הנוסע המתמיד" צוברים נקודות, המעניקות להם הנחות וכרטיסי־חינם.

דיילות "סוויסאייר" מציגות את מדיהן החדשים

מועדון קוראי ידיעות אחרונות

מועדון קוראי ידיעות אחרונות מועדון קוראי ידיעות אחרונות מועדון קוראי ידיעות

בית ידיעות אחרונות דרך פ"ת 138 תל־אביב, טלפון 212213
פרטים והרשמה בימים א'–ה' בשעות 09.00 – 18.00 ברציפות
ההרשמה פתוחה לכל קוראי העיתון ללא תשלום דמי חבר

נותרו מקומות ספורים לאירועי החנוכה
סוף שבוע בנהריה, חנוכה – 12 – 14/12/85
להיות ביחד, לבלות, לצחוק, ולהנות
עם שלושת השמואליקים
ש. רודנסקי
ש.סגל ☆ ש. עצמון
המחיר – 99,800 ש' בלבד פנסיון מלא
(אפשרות הסעה מת"א לנהריה ובחזרה)

חופשת חג החנוכה לאבות אמהות וילדים במשפחות
חד הוריות
מלון קאנטרי קלאב ת"א 8 – 11/12/85

פעילויות משותפות להורים וילדים ותקשורת בין המבוגרים תוך שימת דגש מיוחדת על המשפחה החד־הורית

נותרו מקומות ספורים לגברים גילאי 30 – 45
פנויים ופנויות
דיפלומט ים חנוכה
12 – 14/12

תכנית מלאה • צוות מקצועי ומנוסה • פנסיון מלא • בילויים הרצאות • הכרויות • תקשורת

פניני המזרח הרחוק
סינגפור, תאילנד, פיליפינים, יפן – כולל ביקור בפסטיבל הקרח בסאפורו טייוואן, הונג־קונג.

28 ימים – יציאה 22.1.86
הרשמה: טמסה טורס
משרד ראשי כפר־סבא טל' 052־25825

פריז ולונדון
סיור מאורגן, 11 יום – $599
6.12.85 – מלא. היציאה הבאה: 27.12.85
כולל טיסות, אירות, סיורים, העברות. מלווה ישראלי
ביצוע: אופיר טורס ת"א. בן יהודה 32 טל' 209777

לונדון שלך ב־$399
9 ימים עם אפשרות הארכה, יציאות סדירות בכל שבוע. כולל טיסה, בית־מלון סיור הכרות. כרטיס חופשי לתחבורה ציבורית.
ביצוע: אופיר טורס ת"א, בן יהודה 32 טל' 209777

קניה – שמורות ואגמים

טיול לודג'ים 19/1/86 – 2
בהדרכת יוסי לשם
טיול קמפינג 19/1/86 – 2
טיול לודג'ים 23/2/86 – 6
בהדרכת ד"ר עוזי פז
(אפשרות הארכה בשבוע נוסף לאיי סיישל).
ביצוע: החברה להגנת הטבע (מח' טיולי חו"ל) ת"א השפלה 3 טל' 03־375063

חורף ישראלי
חופשה ונופש במחירים מיוחדים (פרטים במועדון)

טבריה
חופשה משפחתית לחוף הכנרת במעגן – הורים + 2 ילדים 59,700 ש' (לינה בלבד)
☆☆☆☆ נהר הירדן – 45,000 ש'
☆☆☆☆ גני חמת – 34,300 ש'
☆☆☆☆

אילת
אלמוגים – 26,000 ש'
☆☆☆ קיסר – 28,330 ש'
☆☆☆☆

ירושלים
דיפלומט – 45,580 ש'
☆☆☆☆☆ אריאל – 28,650 ש'
☆☆☆☆

ת"א והמרכז
קאונטרי קלאב – 27,250 ש'
מנדרין – 28,325 ש'
גרנד־ביץ' – 34,900 ש'
מרינה – 28,650 ש'
דיפלומט – 45,580 ש'

המחירים לאדם בחדר זוגי לינה + ארוחת בוקר כולל מע"מ (נא לקבל במועדון פרטים מלאים וסופיים לפני ההרשמה).

מועדון קוראי ידיעות אחרונות מועדון קוראי ידיעות אחרונות מועדון קוראי ידיעות

תנופת פיתוח באור־יהודה

„היום זוהי אור־יהודה חדשה", אומר ראש־המועצה עו"ד יצחק בוקובזה, ובאמתחתו תוכניות רבות להרחבה, לשיפוץ ולפיתוח — ולהשיג מעמד של עיר בישראל

מאת מירי עדן

כשהתחיל כל העניין עם „חמש דקות מכפר־סבא", היו שאמרו כי אור־יהודה נמצאת „דקה מנווה־מונוסון". היום, מתדפקים תלמידים מנווה־מונוסון על דלתה של המועצה המקומית, בבקשה לאפשר להם ללמוד בבית־הספר המקיף של אור־יהודה. אם יש מקום, מקבלים אותם.

אור־יהודה מונה היום 20 אלף תושבים ומשתרעת על שטח של 5,000 דונם. הגיל הממוצע — 24. שני איזורי־תעשיה מפותחים, ועוד שניים בדרך. הישוב נוסד ב־1949 על־ידי עולים מטורקיה ולוב, שהתיישבו בו באופן בלתי־ממוסד. כעבור זמן תפסו חזקה על עשרות הבתים הערבים הנטושים שבין הפרדסים. כעבור שנתיים הוכר המקום כוועד מאוחד ובישוב ייסדו מעברת עולים, רובם מעיראק. בשנת 1955 קמה המועצה המקומית, וראש־המועצה הראשון היה השר־לשעבר מרדכי בן־פורת. היום, בודקת ועדה במשרד־הפנים אפשרות להעניק לאור־יהודה מעמד של עיר.

אם עד לפני כמה שנים רק כ־20 אחוז מהתלמידים בישוב סיימו 12 כיתות לימוד, הרי היום מסיימים יותר מ־80 תלמידים את לימודיהם בבית־הספר המקיף המקומי. שכונת ההסתדרות ושכונת עמידר באור־יהודה כלולות בפרוייקט השיקום. מבחינה זו, הצליחה אור־יהודה כמה שאף שכונה או עיר אחרת בארץ לא הצליחו.

יש מה להציע

2,500 מתוך 5,000 הדירות שבישוב הורחבו, 1,300 מתוכן בשכונות השיקום. בעבר, 65 אחוז מהדירות והבתים באור־יהודה היו בבעלות עמידר. היום, רק כ־10 אחוז נמצאים בבעלות החברה, כל השאר נרכשו על־ידי התושבים. לראש־המועצה המקומית, עורך־הדין יצחק בוקובזה, תוכניות גדולות עבור למקום הולדתו. הוא מתכנן להקים שתי שכונות חדשות, בנות אלף דירות כל אחת, חלקן צמודות־קרקע ושאר הבניינים בני שתיים ושלוש קומות.

„אנו מעוניינים שהשכונות שייבנו, האחת ליד נווה־מונוסון והשניה בפרדס בלב הישוב, ימשכו בעלי יכולת גבוהה מבחינה חברתית־כלכלית," אומר בוקובזה. „אור־יהודה מתפתחת. יש עוד עשרות וילות במרכז העיר ובשכונות, בשיטת 'בנה ביתך'. יש לנו מה להציע. היום, זוהי אור־יהודה חדשה."

אי־אפשר להכיר

ליד בית־הקולנוע הישן ייבנה קניון ששיטחו 5,000 מטר מרובע. החנויות הסמוכות כבר הבטיחו לשפץ ולהרחיב. בכל פינה בישוב בונים, מרחיבים ומשפצים. המועצה, מצידה, מטפחת גינות ציבוריות. בונים גם עוד בית־ספר יסודי, כי החמישה הקיימים כבר לא מספיקים.

„בשכונות שבהן היו דירות נטושות," מספר בוקובזה בגאווה, „רכשו זוגות צעירים דירות, הרחיבו ושיפצו. היום כבר אי־אפשר להכיר את המקום. נכון, עוד יש מה לשפר, עוד גינות, עוד דרכים וכבישים...אבל הכל כבר כלול בתוכניות העבודה שלנו. תוך שנים ספורות אני צופה שיקום כאן ישוב יוקרתי חדש. אז, לא תימצא כאן עוד אף דירה נטושה."

לאיציק בוקובזה
ראש מועצת אור־יהודה ותושביה
זר ברכות ואיחולי הצלחה במלאת חגיגות ה־30 שנים לאור יהודה.
מאחלים:

מסעדת
„מפגש אנטבה"
— מורד —
* שיפודים * דגים * סלטים
אור יהודה — שוק פריקס טל': 354266

לרגל חג האורים
חגה של אור יהודה
במלאת 30 שנה
ליסוד המועצה המקומית
שלוחה ברכתנו לתושבי העיר

יצחק בוקובזה, עו"ד
ראש המועצה
וחברי המועצה

לראש המועצה ותושביה
זר ברכות להצלחה
א. מימון
קבלן מורשה לבנין ופיתוח
רח' הפלמח 8 אור יהודה טל': 354937 ת.ד. 62

אולמי אור יהודה
לאירועים חגיגים
* ברית־מילה * בר־מצוה * חתונות
* אולמות מרווחים ומפוארים * תפריט מגוון ועשיר * שפע מאכלים מזרחיים
בהנהלת: סמי משיח
אזור התעשיה החדש. אור יהודה טל': 347461, 347464
להתראות בשמחות
המשך עבודה פוריה והצלחה מקרב לב לאיציק בוקובזה
ראש מועצת אור יהודה ותושביה

לראש המועצה ותושביה
זר ברכות לשגשוג והצלחה
מרכז הפלסטיק ישראל 1984 בע"מ
רח' היוזמים 3 אור יהודה
טל': 347290-347361 ת.ד. 228

חייק במות וחייק שלטים
וצוות העובדים
גאים לחשתתף בשמחתה של אור־יהודה
בחגה ה־30 בה גדלנו ובה צמחנו
אור יהודה
אזור התעשיה החדש: טל': 347707, 712565

לראש מועצת אור יהודה ותושביה
מיטב הברכות והאיחולים
במלאת 30 שנים להווסדה
מאחלים
אחים מזרחי
יצרני ריהוט משרדי, למשרדים ומוסדות
המפעל: רח' היצירה 13, אור יהודה טל': 353337
חנות מכירה: רח' קרליבך 12, ת"א: טל': 255167

איחולי הצלחה במלוא 30 שנה והמשך עבודה משותפת
אלון — מתכת
יצרני מתקני תברואה
דרך השבעה — 11 אור טל': 806372

מצטרפים לברכות
מדורי פרסום בידיעות אחרונות

ליצחק
ראש מועצת אור יהודה ותושביה
זר ברכות להצלחה
צעצועי ר. מלניק ובניה בע"מ
צעצועים מהיבואן לצרכן
מבחר צעצועים
משחקים ומתנות
במחירים סיטונאים
רח' היצירה 11 אור יהודה (העליה) אזור התעשיה החדש טל': 349073

אורח לרגע
יורם אפק

אדינבורו־לונדון בקצב התה

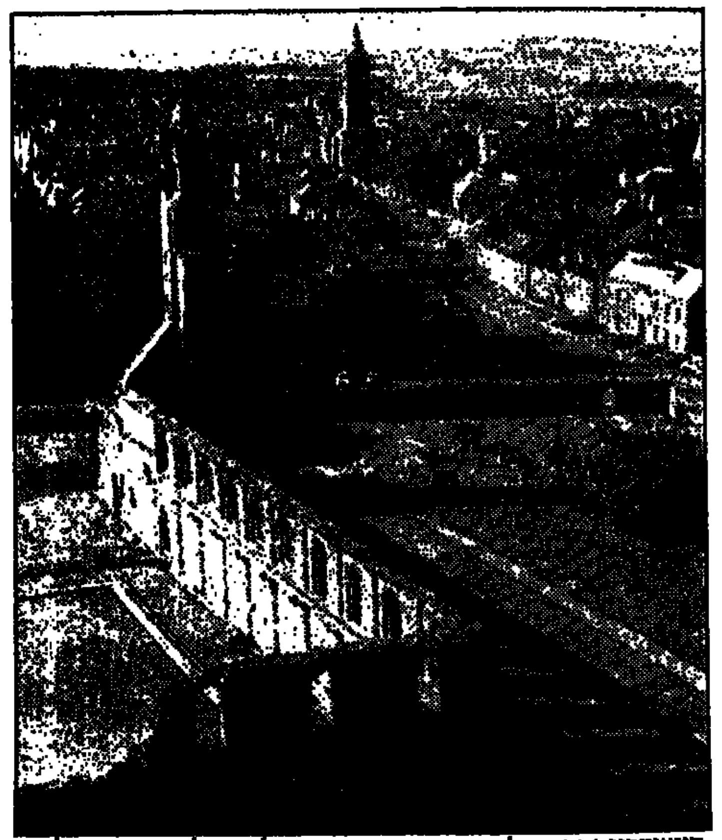

סן־אנדרוז והקתדרלה ההרוסה: מבט ממיגדל סן־רול, פייף, סקוטלנד

גל כבר אינו זוכר כמה פעמים טייל בחו"ל. למעשה, הוא מתקשה להיזכר כמה פעמים בכלל היה באנגליה. אבל שלושה ימים שעשה באוטובוס מאדינבורו שבסקוטלנד ללונדון, יישא עמו עד סוף ימיו. זה היה טיול מעולם אחר.

את הטיול הזמין בחברה הקרויה „חברת־האוטובוסים הסקוטית המזרחית", ועל האוטובוס שלה עלה באדינבורו. נוסף על בני־המשפחה (ארבעה במספר), היו בטיול עוד 12 איש, רובם פנסיונרים אנגלים או סקוטים. הנהג היה ישיש סקוטי מגרגר בריי"ש גרונית ובלתי־מובן לחלוטין. הוא דיבר הרבה. בכל פעם שעברו ליד עיירה אמר את שמה: גלשלס, האוויק, לנגולהם, גרנטה גרין, קרלייל, בוטל. איש לא הבין ואיש לא הקשיב, ולו גם לא היה איכפת.

אחת לשעה היתה הפסקה, והחבורה כולה ירדה לשעה קלה של הפסקת־תה (אלא מה?), באכסניות שמורות מן המאות הקודמות. בתי־התה היו שרויים באפלולית, ספונים עץ, כמה כורסאות עתיקות מסביב לאח ותה שהוגש עם ביסקוויטים יבשים בכלי־חרסינה עדינים ומצועצעים.

האוטובוס לא עבר 60 קמ"ש. צהריים בקסוויג. בערב הראשון נכנס האוטובוס לאיטו לאיזור האגמים, והמלון צפה אל שקיעה איטית מלנכולית בנוף כחול־ירוק־אפור.

אגם. וינדרמר נעקף באיטיות בבוקר שלמחרת. קנדל, עוד שעה טורטון, ועוד שעה צ'סטר, פנינת יופי שאסור להחמיץ, עיר מימי־הביניים האופיינית ביותר באנגליה. עוד אכסניות, ויורד הערב. גל ביקש למהר, כדי להגיע לסטרטפורד על נהר איוון בשעות האור. אבל הנהג שותה תה, ומעביר את כל נפח התנועה הנגרר ל באדישות לפניו.

אחרי שקיעת החמה ביום השני היתה תקרית ראשונה: ארנבת נלכדה בפנסי האוטובוס. הישיש עצר בחריקה וכך גם הארנבת. עוד הוא צופר לסלק אותה והיא, מפוחדת, לא זזה. כך ניצבו שם האוטובוס והארנבת, עד שהיא התגברה על הפחד וברחה. לביתו של שקספיר הגיע גל עשר דקות לפני הסגירה.

היום האחרון נפתח בסימן רע. כשעצרו באוקספורד, הבחין גל שאחד הנוסעים יושב בצורה מוזרה ופיו פעור, כאילו ישן. הנוסעים ירדו וגל הצביע לעבר הנוסע. כשחזרו מן הסיור באוניברסיטאות, חבחינו באמבולנס המפליג מן האוטובוס והלאה. הנהג אמר באדישות שהנוסע לא ימשיך בטיול, וכל הנוסעים הבינו שהוא מת. אבל איכשהו, גם החרשה הזו לא היה בה כדי להפיג האת השלווה הגינוחה שבטיול. נגן־רחוב פתח בנגינה ליד האוטובוס, מצפה למתח. הנהג אמר לו שנראה לו שלא מתאים לנגן כאן עכשיו, והאיש הלך.

הנלי, הפסקת־תה. וינדזור ללא הפסקת־תה, היו יותר מדי תיירים בסביבה. והנהג בחר להמשיך, את הפסקת־התה הבאה עשו בסטינס, אפילו שלונדון היתה קרובה מאוד. בלונדון הגיע הנהג לתחנת ויקטוריה, אמר תודה וזה הסוף.

ביום הראשון עשו מאה־חמישים־ושבעה מייל, ביום השני מאתיים־וחמישה מייל, ביום האחרון מאה־עשרים־ושישה מייל. סך־הכל 780 קילומטר, אם חשבונו של גל נכון, או 260 קילומטר ביום בלי „להספיק הכל", בלי לקנות מציאות, בלי „למהר שמא נאחר". סתם טיול מעולם אחר, בקצב אחר.

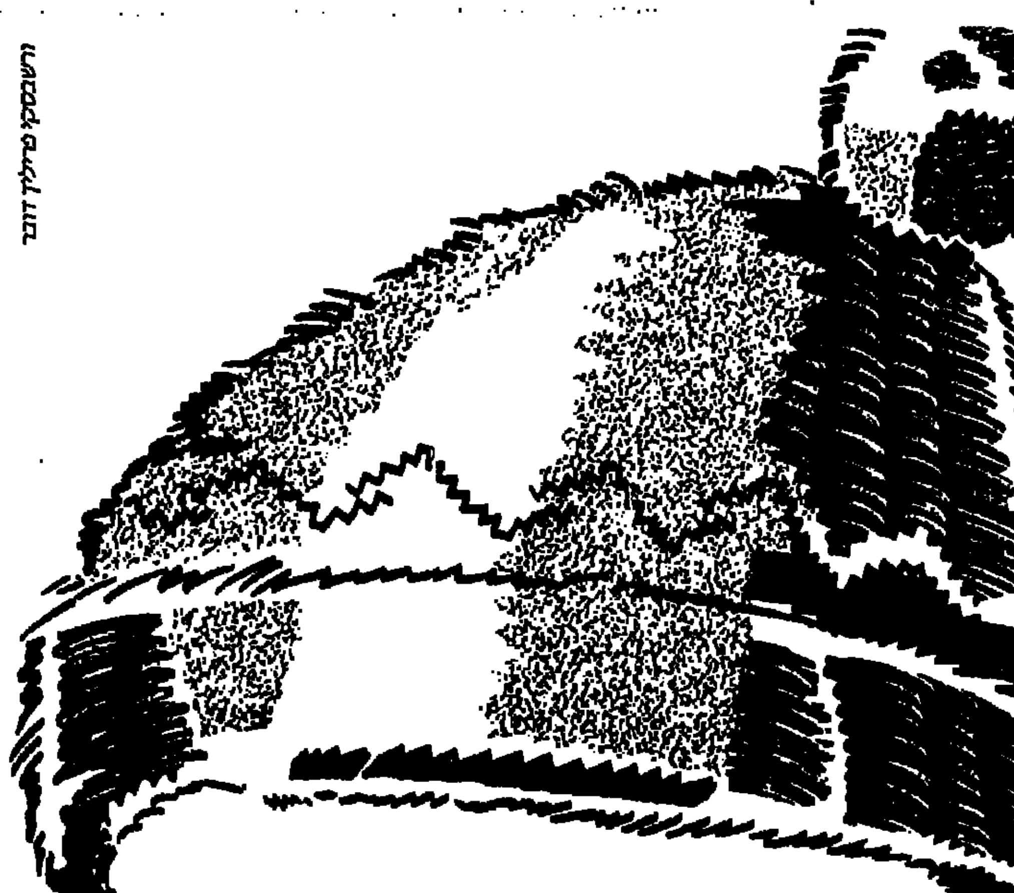

סוויסאיר מכריזה על פתיחת חורף 85/86

אינסוף אפשרויות לחופשת החורף שלך בשוויצריה

36 בתי מלון ב 18 אתרי נופש

17 בתי מלון ב 5 ערים

מאות דירות נופש ב 14 אתרים. ועוד ועוד.

לחופשת החורף בשוויצריה אין צורך לעורר תיאבון.
כל אחד מאתנו חולם על חופשה כזו. אך על ההצעות של סוויסאיר לחורף זה, כדאי גם כדאי להרחיב. בואו נטייל קצת בשוויצריה:

דירות נופש — בית חלומותיך
אתם עכשיו ב-LEUKERBAD מחכה לכם שם דירת נופש חלומית (וזה לא הגזמה) הכוללת: מצעים, כלי מטבח, טלוויזיה, רדיו, שטיחים מקיר לקיר, אח בוער ומה לא... עבור חלום שכזה אתם משלמים ל-7 ימים -.319 פריש ל-4 נפשות, כלומר 80 פריש לשבוע מלא לנפש אחד! זהו הלהיט של חורף 85/86. כדאי להגשים.

סקי בהר — כיף בעיר
עברנו ל-INTERLAKEN. אם אתם לוקחים את הילדים, או אם רצונכם לשלב חופשת סקי קצרה עם בלוי וקניות בעיר, זה המקום.
סוויסאיר מציעה לכם חבילת נופש במחיר מיוחד לסוויסאיר ישראל -.759 פריש. וזה כולל 7 ימים, חצי פנסיון במלון מפואר (4 כוכבים) עם טלוויזיה ווידאו בחדר. ובנוסף שבוע מנוי לרכבלים, באזור הסקי של יונגפראו ו-7 שיעורי סקי.

איזה נופש פנטסטי!
בואו מבורך לאחד מ-18 אתרי הנופש המרתקים של שוויצריה, קחו לדוגמא את BRIGELS — חבילת נופש, 7 לילות חצי פנסיון, במלון 3 כוכבים במחיר מיוחד לישראל: 405 פריש. באתר תמצאו בריכת שחיה מקורה, סאונה וסולריום והעיקר, אווירה חמימה...
סוויסאיר מציעה החורף, אפשרויות נופש מרתקות באתרים מקסימים, בין האגמים והרי השלג הצחור. ממש פנטסטי!

מלון בשוויצריה — כמו בהגמוניה...
הגענו ל-DAVOS, שם מחכה לכם מלון SUN STAR הידוע, המסמל יותר מכל מדע מפורסמת שוויצריה במלונאות. מופת לשרות אדיב, נקיון, אווירה חמה ותכונות אירוח. ב-DAVOS, אתר חורף מבוקש מאד, תשלמו בדצמבר ובמאי 78 פריש ליום, לאדם בחדר זוגי, לחצי פנסיון. כדאי להזמין בהקדם.

מי ברכב, מי ברכבת
סוויסאיר ממשיכה השנה בשיתוף פעולה עם „יבאודר" ומציעה גם החורף תנאים מיוחדים לישראלים: טוסו עם סוויסאיר ותהנו מרכב חינם! תחויבו רק על קילומטרז' עד תקרה קבועה. מעבר לתקרה זו לא תשלמו אפילו פרנק אחד! וזכרו, בשוויצריה לא גובים מסים על השכרת רכב וגם שבוזה זו מצילה את המחירים. עכשיו גלה על הרכבת המפורסמת של שוויצריה. סוויסאיר ממליצה על כרטיס "SWISS HOLIDAY CARD" המאפשר נסיעה חופשית בכל מערכת התחבורה הציבורית בשוויצריה, במחיר 170 פריש ל-8 ימים או 145 פריש ל-4 ימים. אל תאחרו את הרכבת, החורף כבר בפתח...

כל בוקר ב-7.50...
גם החורף, כל בוקר יוצא מטוס סוויסאיר מישראל בשעה נוחה, זו הדרך שלכם להתחיל את שוויצריה, כבר בכסא המרווח במטוס.
השלג מחכה לכם, אפשר להתחיל לגוררש. נצלו את המחירים המיוחדים לישראלים, אשר סוויסאיר אירגנה עבורכם.

לקבלת מידע מפורט יותר, שלחו את התלוש הרצ"ב ונשלח לכם חוברת את הצעותינו המפורטות „פנטסטי 85/86". החוברת מחכה לכם במשרדי סוויסאיר ואצל סוכן הנסיעות שלכם.

להתראות.

swissair

לכבוד סוויסאיר
ת.ד. 3311 תל-אביב 61034
נא שלחו אלי בהקדם האפשרי את חוברת "פנטסטי" לחורף 85/86.
שם ______
כתובת ______

חופשה רומנטית בשוו

מסלולי־סקי ארוכים ב... הרמות, נוף ציורי ל... בלפידים, ערבים ע... סביב שולחנות הפונ... ואווירה קוסמופוליט... צעירה ברוחה — שוו... בחורף. העונה החמה

מאת עדי שטרנב...

תקופת החורף באירופה אידיאלית לחופשה: הפעילות התרבותית בשיאה, החנויות מציעות מוצרים מרהיבים לקראת השנה החדשה, ואווירת חג אופפת את הערים הגדולות ואת אתרי־הנופש.

חופשה בחורף מתקשרת לסקי – ספורט החורף המתאים לכל אחד, בכל גיל. בשווייץ התפתחה תיירות הסקי במיוחד. בחורף באים אליה התיירים, רבים מהם צעירים, המעדיפים בעונה זו את החופשה האלגנטית על־פני הנהירה ההמונית של הקיץ. ומי שחפץ בשיזוף בריא – אין טוב לכך מאשר בחורף: האוויר הצח והצלול משתלב להפליא בקרני השמש המלטפות.

בחורף, התייר אינו נייד כבעונות אחרות – לעיתים הכבישים חסומים בשל סופת שלג, ולכן מומלץ שלא להיעזר במכונית שכורה. בשווייץ אין זו בעיה כלל, כי התחבורה הציבורית מעולה. האיזור דובר הצרפתית של שווייץ, התפרסם כאיזור אידיאלי לחופשה במשך כל השנה. האנשים נינוחים, פתוחים וחייכניים, והמאכלים המקומיים מותקנים במומחיות צרפתית ומהנים כל חך. בחורף שולט הדור הצעיר של אירופה באתרי הסקי ובעיירות־הנופש. הם באים לספוג אווירה, עוסקים מעט בסקי, ומבלים את עיתותיהם בטיולים, בילויים וקניות.

ומי שאינו בקי בספורט החורף, יכול ללמוד את דויו בקורס מזורז קבוצתי או במסגרת פרטית. במציאות, קשה להפוך לגולש מומחה לאחר מספר שיעורים – בעיקר כשמדובר בגלישה במדרון. הגולש־המתחיל מתאמן כדרך־כלל בסקי מישורי – שהוא, דווקא המצאה סקנדינבית, ואתרי הנופש מצויידים במיתקנים ובמסלולי גלישה לכל הרמות.

העיר התוססת

חופשה אלפינית כזאת כדאי להתחיל או לסיים בז'נווה, העיר הקוסמו־

> ## איך מגיעים וכמה זה עולה
>
> טיסות יומיות בחברת־התעופה הלאומית של שווייץ „סוויסאייר", דרך ציריך. מחיר קבוצתי בחורף – החל מ־279 דולר הלוך־ושוב.
> מחיר כרטיס רכבת: ז'נווה־ווילאר־ז'נווה – כ־50 פרנק שווייצים.
> מחיר כרטיס רכבת: ז'נווה־לייזן־ז'נווה – כ־50 פרנק.
> מחירים מוזלים לשהיה בבתי־מלון לנוסעי „סוויסאייר": מלון „אנטיי" בז'נווה החל מ־40 פרנק ללילה לאדם, כולל ארוחת־בוקר.
> „ווילאר", מלון של רשת „יורוטל": החל מ־73 פרנק לאדם בתנאי חצי־פנסיון.
> שבוע נופש במועדון הים־התיכון בלייזן החל מ־355 דולר לאדם.
> 6 שיעורים מוצעים ללימוד סקי: כ־90 פרנק.

פוליטית של שווייץ. בעיר זו, השוקקת תיירים בני כל האומות, אפשר למצוא מרכזי־קניות הדורים, בתי־קפה ומסעדות משגעות ואתרים מרתקים כמו ארמון האומות, מוזיאון נפלא לטבע, מוזיאון „ראת", ה„פטי פאלה" המפורסם וגלריות מסוגננות רבות בעיר העתיקה. בנוסף מוצעות אפשרויות בילוי הבות, שכן זוהי גם העיר התוססת של שווייץ.

בתי־המלון בעיר הם מהמפוארים באירופה – דוגמת „הילטון" נובה־ו„פרזידנט". לכיס הישראלי הממוצע אפשר להמליץ על מלונות רשת „מאנוטל", מלון „אושיי" השוכן ליד תחנת־רכבת, ו„אפסום" שעל שפת האגם. שניהם מקובלים על ישראלים, ותעריפיהם סבירים. מז'נווה קצרה הדרך לשני [illegible] ים פופולאריים מאוד: לייזן, ה[illegible] סה במיוחד על צעירים, ו[illegible]ווילאר [illegible] שית בכל תאוור הצרפתי, שהיא [illegible] החוג הג...

לייזן השוכנת בגובה 1,350 מטרים מעל פני הים, מוצפת שמש, וממנה אפשר לראות נופים קסומים של הרי האלפים, בקשת פנורמית מהמון־בלאן ועד לאלפים של קנטון ברן. אפשר להגיע לכאן בכביש העולה מעמק נהר הרון, או ברכבת משוננת ציורית העולה מהעיירה אייגל.

פתיתי־שלג

לייזן היא גן־עדן לחובבי הסקי, אך מציעה מיגוון כה גדול של אפשרויות – שחופשה בה תקסום לכל טעם. נוסף על עשרות קילומטרים של מסלולי־גלישה ברמות שונות, אפשר למצוא בה גם אולמות משוכללים להחלקה על קרח, מגרשי־טניס ובריכות־שחיה מחוממות – הכל ערוך לחורף. ומה יפה ורומנטי יותר מרכיבה על סוסים ביער מושלג, כשפתיתי־שלג קלילים ושלווים מטלפים את פניך?

ואם במשך היום עסוקים בהתרענות, הבילוי האמיתי הוא ה„אפרה סקי". עם רדת החשיכה מתעוררים – במסעדות ובפונדקים האווירה נינוחה ועליזה, והציר אחר המאכל הלאומי, הפונדו, הופך לפעילות עירנית המתנהלת לצלילי שירים עממיים וריקודים. חוויה מיוחדת־במינה היא הסקי לאור לפידים – לרגע נדמה שמדובר במחנה לגיון רומאי: המראה הלבנבן המתקתק, האופף את הבתים ואת היערות בלילה, בלתי־נשכח.

המלון היוקרתי בלייזן הוא „סנטראל רזידאנס" החדש, הבנוי בסגנון כפרי ובו בריכה מחוממת ומסעדה משובחת. העיירה פופולארית בקרב צעירים ברוחם, ומשום כך הוקמו בה שניים מהאתרים המושכים של „מועדון הים־התיכון", „בלוודרה" ו„צ'ארלסטון", המאופיינים באווירה המיוחדת של המועדון. הבילוי, החברה והמזון – לעילא ולעילא. לתיירים הלנים בלייזן מעניק משרד־התיירות המקומי כרטיס, המקנה הנחות רבות על שימוש במיתקני הסקי והספורט ועל טיולים בסביבה.

וילאר סיר־אולון היא עיירת־נופש אלגנטית ויוקרתית המושכת רבים בעונת הקיץ – והיא אתר־נופש מטרפה לתיירות חורף. רבים מעשירי אירופה בנו להם חווילות־נופש בעיירה הזאת, המוגנת בחורף מפני רוחות צפוניות. אך למרות שנשמרה פה האווירה הכפרית, מוצעת לתיירים תשתית נוחה ומודרנית.

פונדקים ציוריים

מווילאר, בגובה כ־1,300 מטרים מעל פני הים, מובילות 40 מעליות־סקי למסלולי־גלישה מפותחים, שאורכם יותר מ־100 קילומטרים. בית־הספר לסקי כאן הוא מהמעולים בשווייץ, ומציע שיעורים בשש דרגות קושי. אפשר לבלות לילות בדיסקוטקים אך גם בפונדקים ציוריים, ולהתחכך באנשי חוג הסילון של אירופה.

המלון הגדול בעיירה, „וילאר פאלאס", מציע תוכניות מיוחדות לילדים מגיל ארבע, והוא מומלץ לחופשה משפחתית. יש בו גם בריכה מחוממת וסאונה, והוא מציע לאורחיו תוכניות־סקי בלעדיות. לרשות הגולשים עומדת מסעדה בגובה 1,800 מטרים, באתר־ההחלקה העיקרי של העיירה.

מלון מדרגה ראשונה, המציע הנחה משמעותית לנוסעי חברת „סוויס־איר", הוא „יורוטל", לרשת זו בתי־מלון רבים ברחבי שווייץ, והיא נחשבת חדשנית ומקורית. בווילאר יש גם כמה פנסיונים שבהם החדרים [illegible] ים אך מתקופות מסויימות [illegible] המחירים בין המלונות היוקרתיים והפנסיונים אינם משמעותיים.

מעיירות־הנופש וילאר ולייזן אפשר לצאת לטיולים מעניינים [illegible] ...וחוזרים שלהם אגם ...

[illegible]

...חופשה חמה ותוססת, בעצם החורף.

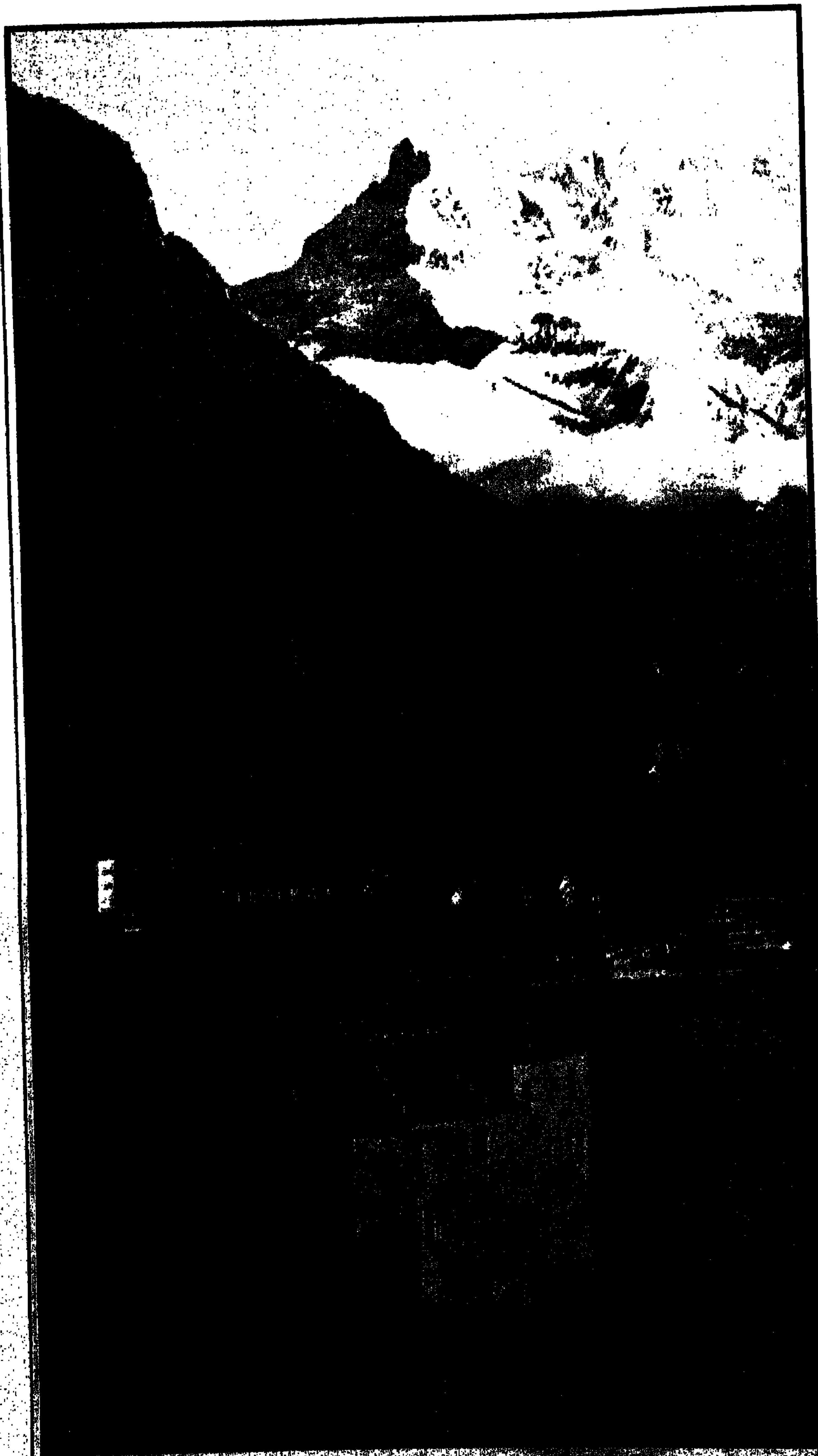

– מאת י. גפני –

בתחילת המאה הנוכחית כבר היתה המכונית מחזה שיגרתי ברחובות הערים הגדולות של אירופה וארה"ב. אנשים כבר לא התבוננו בסקרנות אחרי הכירכרה בלי הסוסים, העוברת ברעש ברחוב. אבל מצד שני, עדיין לא היו רבים שיכלו להרשות לעצמם להתעסק ברכב החדש, שכן מחירו היה כה גבוה, עד כי רק עשירים יכלו להקדיש את המשאבים הדרושים לתחביב הזה. לאדם הפשוט נותרה רק האפשרות להעריץ את המכונה המופלאה מרחוק, ואלי, עם קצת מזל, להיות נהגו של אחד מפרנסי העיר...

פורד עולה על הבמה

התמונה החלה להשתנות בזכותו של אמריקני צעיר שנשא את השם הבלתי מפורסם עד אז של הנרי פורד. אומנם הוא לא היה חדש בענף הצעיר של המכוניות, אבל עד כה עסק בבניה "קונוונציונאלית" לגבי אותם הימים. הוא הוציא לשוק מכונית בשם "פורד מודל איי" וזכה להצלחה צנועה. אבל יום אחד הכניס פורד מהפיכה בתחום ייצור המכוניות: ייצור המוני של מכוניות, שבזכות מספרן הרב יהיה מחירן זול– ובהישג ידו של כל אדם, אפילו הוא פועל פשוט.

תחילתו של הרעיון היתה בבית מטבחיים בשיקאגו. הנרי פורד, שביקר שם, ראה כיצד מובלות הבהמות מהרכבת למפעל מצד אחד, ויוצאות ממנו בחזרה לרכבת, כשהן מוכנות לבישול. "אם זה טוב לבשר", אמר אז פורד לעצמו, "זה יכול להיות טוב גם בשביל מכוניות".

בשנת 1904 כבר הכריז פורד, כי תוך שנתיים ייצר מפעלו מאה מכוניות ליום. הכרזה זו עשתה אותו ללעג בארצות הברית. אבל פורד טעה רק בדבר אחד: בתאריך. שכן בגלל עיכובים ביורוקרטיים ומשפטיים, נדחתה הקמת המפעל המודרני שלו. אלא שהוא לא ויתר, ובסופו של דבר החל פס הייצור שלו לפעול במרץ – והמכוניות החלו להתגלגל החוצה מהמפעל בקצב גדל והולך. הייעול בפס הייצור של פורד היה כה מהיר ונמרץ, עד כי הזמן שהיה דרוש לבניית מרכב של מכונית אחת ירד מ־12 וחצי שעות בתחילה, לשעה וחצי בלבד לאחר זמן מה.

בסוף שנת 1908 הציג פורד לראשונה את המכונית שנועדה להיות ההצלחה הגדולה בכל הזמנים של מפעלו – ועד להופעת ה"חיפושית", בעולם הרכב כולו: ה"פורד מודל טי". מחיר המכונית החדשה היה 850 דולר בלבד, וכבר בשנה הראשונה נמכרו ממנה 5,896 יחידות. בשנת 1916 הרקיעו המכירות שחקים: באותה שנה יוצרו למעלה ממיליון וחצי מכוניות, וכולן נחטפו על ידי הציבור הנלהב. מה גם שהנרי פורד הצליח אז כבר להוריד את מחיר המכונית ל־310 דולר בלבד!

בין השנים 1908 ו־1928 נמכרו 15 מיליון מכוניות מדגם זה והנרי פורד, שהחל את דרכו כבנו של איכר עני, נעשה לאיש העסקים המצליח ביותר בעולם.

פתרון בעיות

למרות ההצלחה העצומה של פורד, עדיין היו במכוניות של אותה תקופה בעיות רבות שצריך היה למצוא להן פתרון. הבעיות היו מוכרות לכל מי שייצר מכוניות – ובוודאי גם למי שנהג בהן. אבל הרעיונות לפתרונן לא היו חסרים. לואי רנו, למשל, דיבר על שימוש ב"מים דחוסים בלחצים שונים" כאמצעי להעברת כוח המנוע לגלגלים, במקום שרשרת האופניים שהיתה נפוצה עדיין אז. על מנת להקל על הנוסעים, שסבלו עד אז רבות מטילטולי הדרכים מלאות המהמורות, הציג לואי רנו בתערוכת המכוניות שנערכה בפריז בשנת 1914, מערכת מיתלים הידראולית, הדומה מאוד לזאת שנמצאת בשימוש כיום. במכונית אחרת, מתוצרת "הגרויד", הצליחו המהנדסים לפתור את בעיית שילוב ההילוכים – אבל זאת באמצעות שבע ידיות הילוכים, שהנהג היה צריך מיומנות רבה כדי להפעילן כראוי. חברת "לנצ'סטר" החלה להשתמש בחישוקי ברזל במקום בחישוקי העץ שהיו נהוגים עד אז. חברה זאת גם היתה הראשונה שהנהיגה ביקורות איכות ולא חששה להודיע לציבור, כי "כל חלקי החילוף שלנו נבדקים בקפדנות ואין כל חשש שהחלק לא יהיה תקין". ואם לא די בכל זאת, היתה חברת "לנצ'סטר" הראשונה שהוציאה חוברת עם הוראות הפעלה של כל מערכות הרכב, כדי שרוכש המכונית יוכל ללמוד בשלווה כיצד להפעילה כראוי. הוראות ההפעלה הללו כוללות הסבר כיצד אפשר לעצור את הרכב תוך סיבוב של 180 מעלות סביב עצמו, או תוך החלקה הצידה.

חברת "קדילק" הקלה מאוד על הנהיגה, על ידי ייצור תיבת הילוכים בעלת שתי מהירויות בלבד. התיבה היתה ממוקמת על הציר האחורי של המכונית והופעלה על ידי לחיצת כפתור בתא הנהג. חברה זו הפתיעה עוד יותר את הציבור בהתקינה במכוניותיה פנסים חשמליים, במקום מנורות הנפט שנשאו המכוניות עד אז.

ה"סטארטר" בא לעולם

עם כל השיכלולים הללו עדיין היה צריך להניע את המכונית על ידי ידית שחוברה לציר המנוע (ה"מנואלה" המפורסמת), ופעולה זאת היתה לא רק טירדה לא קטנה, אלא לעיתים קרובות אף מסוכנת: מי שלא הירפה מהידית ברגע שהמנוע הותנע, היה עלול לשבור יד – תופעה די נפוצה בקרב נהגים באותם ימים.

כמו במקרים רבים אחרים דרוש היה אסון מזעזע, כדי לתקן את המצב בתחום זה. מי שנגזר עליו להיות המקרה המזעזע הזה היה ידיד של הנרי ליילנד, מנכ"ל "קדילק" באותם זמנים. בשנת 1910 עצר הידיד הזה ליד מכונית של אשה שלא יכלה להתניע אותה, והציע את עזרתו. לאחר מאמצים רבים אכן הותנע המנוע, אך הדבר הפתיע כל כך את האיש, עד כי לא הירפה בעוד מועד מהידית. זו הסתובבה בעוצמה רבה, חבטה בפניו – והאיש מת מפצעו בדרך לבית החולים.

הנרי ליילנד זועזע כל כך מהמקרה הזה, עד כי קרא לאחד המהנדסים שלו, צ'ארלס קטרלינג, והורה לו למצוא פתרון לבעיה. וכך נולדה סוף סוף ב־1911 מערכת ההתנעה החשמלית. בתצוגה הראשונה שנערכה לציבור, התיישב קטרלינג ליד ההגה, לחץ על כפתור, ולתדהמת כל הנוכחים, נעור המנוע לחיים. תוך זמן קצר מאוד נעשה ה"סטארטר" לחלק [...]רד מהמכונית בכל רחבי תבל.

באותם ימים עדיין שררו חילוקי [...] לגבי הדלק שיש להשתמש [...] המכונית. אומנם מנועי הבנזין כב[...] מכוניות רבות, אך עדיין היה מ[...] קטן של מכוניות שהשתמשו [...] אחרים, למעשה – כמעט בכל דלק [...] להעלותו על הדעת.

הפופולרי ביותר מלבד מנוע [...] היה באותה תקופה מנוע הקיטור. [...] רבות ייצרו מכוניות עם מנועים [...] "ווייט וסטנלי" בארה"ב, "סרפולט" [...] פת ו"טרנר מייסי" באנגליה. מכוניות [...] זכו לביקוש ניכר, מכיוון שהנהי[...] היתה הרבה יותר חלקה ונעימה [...] במכוניות הבנזין. גם ביצועיהן היו [...] בהשוואה למכוניות האחרות של ה[...] תקופה. מה שפגע בשמן הטוב היה [...] חותו הלקויה במקרה של תאונה. [...]דוד הקיטור היתה גורמת להתפוצצותו, [...]נזקים ניכרים ולכוויות קשות.

מכונית מסוג אחר היתה המכונית החשמלית. זאת הופיעה כבר בימיה הראשונים של המצאת המכונית ושימשה בעיקר לנסיעה ברחובות הערים. אבל כבר אז [...]בלה המכונית הזאת מאותן הבעיות [...]טורם נפתרו עד עצם היום הזה: ביצועים [...]מוכים, טווח קצר וסוללות מגושמות [...]תפסו מקום שרב ונזקקו לטעינה ללא [...]רף.

בשנת 1900 בנה המהנדס לוטון מכונית חשמלית בשם "טוז'ור קונטאנט" (תמיד מרוצה). הוא התקין בה מנוע חשמלי לכל גלגל, והצליח להגיע בה למהירות של 75 קמ"ש. אבל הטירדה הרבה בהטענת המצברים גרמה עד מהרה לדעיכת העניין של הציבור הרחב במכונית מהסוג הזה.

היו גם מכוניות שהשתמשו בפאראפין כדלק למנועיהן, בפרסומת למכונית כזאת, שיוצרה על ידי חברת "גורדון בריילי", כי בשעת חירום אפשר להניע את הרכב לא רק בדלק זה, אלא גם ב"בנזין, אלכוהול טהור, או כל משקה חריף – ג'ין, ברנדי, ויסקי וכו'".

ההצעה המוזרה ביותר היתה של "החברה למכוניות אוויר נוזלי". זו טענה, כי במפעליה באנגליה ובארה"ב דוחסים אוויר בטמפרטורה של 312 מעלות פרנהייט, הופכים אותו לנוזלי ומאחסנים אותו במיכל נחושת מבודד היטב. בשעת הנסיעה הועבר האוויר לתוך תא בעירה, שם תומם על ידי מבערים והתפשט עד כדי כך, שיכול היה לסובב גלגלי מכונית. החברה טענה, כי די ב־72 ליטר של אוויר הנוזלי כדי להסיע את המכונית למרחק של 60 קילומטרים במהירות של 18 קמ"ש, ללא כל זיהום ורעש שאיפיינו את המכוניות של אותה תקופה.

כל מי שהרים גבה בתמיהה נוכח "טכנולוגיה מתוחכמת" זאת, מסתבר שצדק: תוך זמן קצר התברר כי אין זו אלא תרמית – והחברה נעלמה כלעומת שבאה, עם כל הכספים שאנשים תמימים השקיעו בה.

אינפלציה של גלגלים

כידוע, היתה המכונית הראשונה, של קארל בנץ, בעלת שלושה גלגלים. הגלגל הרביעי נוסף לה אומנם זמן קצר לאחר מכן, אבל היו כאלה שגם ארבעה גלגלים לא הספיקו להם. בשנת 1911 הופיעה מכונית בשם "אוקטטור", בעלת לא פחות משמונה גלגלים שהותקנו על ארבעה צירים. שישה מתוך שמונת הגלגלים הללו שימשו להיגוי. רכב אחר זכה לשישה גלגלים, כשהשניים הקדמיים והשניים האחוריים קשורים במקביל להגה ומשמשים להכוונת המכונית.

הרכב מוזר של גלגלים היה במכונית שייצרה חברת "סנבים" הבריטית בין השנים 1901 ל–1904. במכונית זאת היו אומנם רק ארבעה גלגלים, אבל הם חולקו בצורה בלתי שיגרתית: אחד מלפנים, שניים במרכז ואחד מאחור...

"מעוין הגלגלים" הזה נועד, לדברי החברה, לסייע ליציבות הרכב ולמנוע את החלקתו.

מוזרים עוד יותר היו כלי הרכב בעלי שני גלגלים בלבד. אחד מאלה תוכנן על ידי פטר שילובסקי, שהיה אחראי על צי המכוניות של הצאר הרוסי. המכונית שהוא תיכנן ונבנתה על ידי חברת "וולסלי" הבריטית בשנת 1912. למרות שהמכונית ניצבה על שני גלגלים בלבד, היא היתה יציבה בצורה מפתיעה, בזכות מייצב ג'ירוסקופי שהותקן בה... לא היתה זו המכונית היחידה בעלת שני גלגלים שיוצרה בעולם. גם בארה"ב נבנתה באותה תקופה מכונית דומה, שהונעה על ידי מנוע אדיר בעל שמונה צילינדרים.

המכונית יוצאת למלחמה

"אל תיסעו במכונית להנאתכם", קראה כרזת קיר בלונדון של מלחמת העולם הראשונה. הסיבה: הצורך לחסוך את כל הבנזין שאפשר, לצורך המכוניות הצבאיות. למרות שהדלק היה בצימצום, ולמרות שמפעלי המכוניות עברו לייצור מלחמתי מובהק, תרמה המלחמה רבות להתפתחותה של המכונית. תקציבי ענק הופנו לפיתוח ענף המשאיות ורבבות גברים שכמעט לא ידעו דבר על מכוניות ונהיגה, נעשו נהגי מכוניות צבאיות ונהגו מאות אלפי קילומטרים – חוויה שלא נשכחה כאשר חזרו הביתה בתום הקרבות.

כאשר נגמרה המלחמה, מצאו עצמם מפעלים רבים שעבדו למען המאמץ המלחמתי, כשהם ריקים מהזמנות. כדי למנוע מצב שבו יהיה כל הציוד היקר בטל מעבודה, וכדי לנצל את משאבי העובדים המיומנים שלהם, עברו מפעלים רבים לייצור מכוניות לשוק האזרחי.

הגופים החדשים שעסקו בייצור מכוניות היו מעין ערב־רב: מפעלים לייצור אלומיניום, פלדה ומצננים, חברו עם מפעלים שייצרו צינורות לשירותים הביתיים והחיטים, לצורך העיסוק החדש שלהם. אבל למרות כל הרצון הטוב והשאיפות הגדולות, פשטו החברות הללו את הרגל אחת לאחת. הן פשוט לא היו בנויות לייצור מכוניות. לעומת זאת הוקם באנגליה מפעל להרכבת מכוניות פורד – והוא פרח, בזכות אותו ייעול מדהים שאיפיין את המפעל האמריקני.

בצרפת הקים אנדרה ציטרואן מפעל שנשא את שמו. הוא ייצר בו מכוניות זולות בכמות גדולה – וגם הוא הצליח. המכוניות עזבו את המפעל שלו בקצב של מאה ליום. במקביל פרח גם מפעל "רנו", ובתחרות שפרצה בין השניים על לבו וכיסו של הנהג הצרפתי ננקטו אמצעי פירסומת רבים. כך למשל שכר ציטרואן את כל מגדל אייפל לצורך פירסום מכוניתו החדשה, וחברת "רנו" הגיבה על ידי משלוח "מכונית ללא נהג" לרחובות פאריז.

לעומת זאת היו השנים שלאחר המלחמה שנות שפל בייצור המכוניות בגרמניה. ארץ זו, שנאלצה לשאת את המעמסה הכלכלית הנוראה של תבוסתה במלחמת העולם הראשונה, לא יכלה לתת להמוניה מכונית זולה. אומנם פעלו בה כמה יצרנים קטנים של מכוניות, אבל הם נאלצו להיאחז בצפורניהם בשוק המקומי, כדי שלא להתחסל לחלוטין.

האמריקנים, לעומת זאת, "חלבו בגדול", כמו תמיד. חמישה ימים בלבד לאחר חתימת הסכם הפסקת האש באירופה כבר חידשו החברות האמריקניות שהן מגבירות את ייצור המכוניות הפרטיות שלהן עד למקסימום האפשרי – אך למרות זאת אין הן יודעות כיצד יוכלו לספק את כל הביקוש העצום שנוצר להן. חברות "סטודבייקר" ו"דודג'" צפו ייצור של 150 אלף בשנה, חברת "וויליס" – 180 אלף, "ג'נרל מוטורס" הרחיבה את מפעליה בהוצאה הענקית של 40 מיליון דולר וחברת "פורד" הודיעה כי היא עומדת לייצר לא פחות מ–1.2 מיליון מכוניות בשנה, פי שניים מכל המכוניות שהיו באירופה באותה תקופה!

ולמרות כל אלה קיבלה תעשיית המכוניות האמריקנית עד לסוף אותה שנה 2.5 מיליון הזמנות שלא יכלה לספקן!

אומנם אין בכך כל פלא. ארה"ב, שיצאה מהמלחמה עשירה מתמיד, אימצה את המכונית כסמל לנצחון, לשלום, לעידן המודרני – והמכונית השיבה לה אהבה.

גיל ההתבגרות

שיטות הסרט הנע של פורד הגיעה לאירופה רק אחרי מלחמת העולם הראשונה. בתצלום: המכונית הראשונה שיוצרה בצורת בשיטה זאת: "טורפדו" של "סיטרואן".

"פורד" (1909). [...] מיליון ה"מודל טי[...] רד, שהיו צ[...] נה בהיסטו[...] המכונית.

"קדילק רודסטר" (1913) – המכונית הראשונה בעלת מתנע ופנסים חשמליים כחלק מהציוד הרגיל.

תחביב לעשירים: גוטליב דיימלר במכוניתו, מדגם "ויקטוריה", נהוגה בידי נהג בר־מזל (1886).

פיאט 18 ב.ל. (1914) – משאית אספקה צבאית, שבמלחמת העולם הראשונה הגיעה עד לקווים הקדמיים.

„משבר המשאיות – מהקשים שידע הענף"

„ל־1500 משאיות אין תעסוקה" □ „הבנקים ייהפכו לחברת התובלה הגדולה במדינה, כי הם מעקלים משאיות שבעליהן אינם יכולים להחזיר הלוואות" □ „הענף עובר לשליטת ערבים המתגוררים מעבר לקו הירוק"

– מאת בני ברק –

המצב הכלכלי החמור של המשק הישראלי, המתבטא בין היתר בירידת הפעילות הכלכלית בשוק המקומי, נותן אותותיו גם בענף המשאיות.

ראשי הענף מגדירים את המצב שבו נתון כיום הענף כאחד המשברים הקשים ביותר שידע מעולם. עודף כושר ההובלה הקיים בענף מוערך על ידי יו"ר מועצת המשאיות, עדי סלוין, המנהל את קואופרטיב „תחבורה", ויוסף גולדפרב, חבר הנהלת מועצת המשאיות ומנהל חברת „סע־שא" ב־20–25 אחוז לפחות ממספר המשאיות הנעות על הכבישים.

„אנו מעריכים כיום את מספרן של המשאיות (מעל 16 טון) ביותר מ־9000, מתוכן מעל 6000 משאיות העוסקות בהובלה כללית וכ־3000 משאיות עוסקות במתן שרותים שונים כגון משאיות אשפה, משאיות כיבוי וכו'. לדעתנו יש כיום עודף כושר הובלה של 20–25 אחוז, ופירוש הדבר כי לכ־1500 משאיות במשק אין תעסוקה," אומרים ראשי הענף.

במשק של תעסוקה קטנה והולכת, שכבר עתה קיים בו עודף של משאיות, ברורה לחלוטין התוצאה: תחרות קשה בין בעלי המשאיות, המביאה להורדת מחירים. „בתחרות כזו ידו של בעל המשאית הלא מאורגן על העליונה," אומרים ראשי מועצת המשאיות, והם קובלים על תחרות פרועה של המובילים הערבים. „אי אפשר להבין כיצד הם מצליחים להוביל ברמת המחיר שהם מציעים ללקוחות, אם אכן הם

(סוף בעמוד 13)

טענותיהם של המובילים אינן מהיום. בתצלום: הפגנת משאיות בקיץ האחרון בירושלים, ליד משרד האוצר. המובילים דרשו אז להעלות את התעריפים ב־50 אחוז. (תצלום: זום 77)

מדור פרסומי

גל אור

בעלי סוכנות "הלה" בישראל הם יבואנים סיטונאים לכל מוצרי חשמל אביזרים לרכב. הם מתמחים בכל סוגי הפנסים ועדשות לסוגי הרכב השונים, כמו כן מגבים (ווישרים), חלקי הצתה שונים, מתנעים ואלטרנטורים. שרות אדיב ומהיר. הסוכנות מנוהלת ע"י אשר זכידה עובד זיו, שלמה זכידה עוסקים בענף זה שנים רבות.

"זאב" בוטיק לרכב

ברחוב הרצל 1 בבת־ים עומד מזה 17 שנה בית־עסק לאביזרים, מערכות רדיו טייפים לרכב ואזעקות. בניהולו של משה וצוות חשמלאי רכב. בעסק הנ"ל ניתן למצוא את הסחורות היפות והמיוחדות ביותר אשר נמצאות בעולם הרכב. לקראת חג החנוכה יוצאת החנות במבצע הוזלות ענק.

מוסך הנצחון

המוסך מתמחה באלפא רומאו ומורשה מטעם קפריש כמו כן קיימת מחלקה לרכב סוג פולקסווגן וסובארו. מנהל המוסך מר חיים ריגב בעל נסיון של שנים רבות בענף הרכב ולרשותו עומד צוות מיומן שנותן שרות אדיב ומסור.

שרות אדיב ומהיר, וכן שירות למוצרים שניקנו באותה חנות, כדאי להגיע ולהתרשם!

המוסך קיים למעלה מ־10 שנים וידוע בכל האיזור בשירות המהיר והמקצועי.

שלג

רח' לוינסקי 86 טל: 382307 ש.ל.ג נותנות שרות של סיכה, שמן, רחצה וטיפול 10.000 באיזור גוש דן פועלות שלוש תחנות ש.ל.ג הנותנות שרות מקצועי מהיר וזול.

"הכח"

"הכח" קואופרטיב להובלה נוסד בשנת 1947.

בקואופרטיב צי משאיות גדול מסוגים שונים, להובלת מטען כללי, תפזורת ומנופים להעמסה ופריקה עצמית.

בבעלות הקואופרטיב מוסך גדול לתקוני רכב דיזל שהינו מוסך שרות מורשה לוולבו, מאק ורנו.

במוסך קיימות מחלקות: מכונאות, מסגרות, חשמל, פחחות, צבע, מזוג אויר וכן מלאי חלפים גדול לשרות [illegible] כמו כן בבעלות הקואופ' תחנת דלק באפריזר [illegible] ושתי תחנות דלק [illegible] ושרות בראשל"צ.

הקואופרטיב יזום [illegible] המהימן והמקצועי [illegible] ללקוחותיו באמצעות [illegible] צוות עובדיו המיומן [illegible] המחירים הוגנים [illegible]

זאב
בוטיק לרכב
* מערכות סטריאו + רמקולים
* חשמלאות כללית ואביזרים לרכב
הרצל 1 בת ים, טל. 684440

מבצע
מוסך שמואל
15% הנחה
SUBARU
מורשה סובארו
טל. 348938-9
יהוד, העצמאות 24
מומחיות ואמינות
מרכזי ואזורי
בדיקת חורף חינם
חלקים מקוריים

גל־אור
סוכנות "הלה" ישראל
HELLA
מוצרי חשמל ואביזרים לרכב
רח' יצחק שדה 23 (פינת רח' שובדינו 2) ת"א
טל. 336898 ,336337,337340

הכח
קואופרטיב להובלה בראשון לציון בע"מ
הובלות:
* תפזורת * הובלה כללית
* העמסה ופריקה עצמית במנופים
טל: 993875, 941546, 956623
מוסך:
תיקון משאיות דיזל:
מאק, רנו, וולבו.
טל: 999694, 942227, 944522
תחנות דלק (דלק DELEK)
* שערי ראשון א. תעשיה ישן טל: 956624
* תחנה לדלק בראשון לציון רח' תרמ"ב טל: 942226
* אשקלון אפרידר מרכז מסחרי טל: 08130084

מדור תעשית הרכב ... 03-382987

מבצע!!
מוסך פאר
מוסך מרכזי סובארו ראשל"צ
מורשה מטעם חברת יפנאוטו ומשרד התחבורה
* שרות 5000 ק"מ חינם (לא כולל חומרים)
* על כל 10,000 ק"מ בדיקת חורף ורחיצת מנוע חינם
* חלקים מקוריים בלבד!!
* שרות אמין * מחירים סבירים
א. התעשיה החדש ראשל"צ טל. 9611968 (ליד נעלי גלי)

אוטו ציון בע"מ
יהוד
חלקי חילוף ואביזרים לכל סוגי הרכב
* חלקי מנוע * רצועות
* משאבות דלק ומים * שטיחים
* פלטרים * כסויים למושבים * מצברים
שוק אשכנזי ליד הדואר יהוד טל: 363265

מוסך הנצחון
שרות מוסמך ע"י קפריש
לאלפא רומאו
מבצע בדיקות חורף 10% הנחה על אביזרי בטיחות
מחלקות: לאודי, פולסווגן, וסובארו.
א. התעשיה ישן ראשל"צ רח' בן דוד שלמה טל. 998095

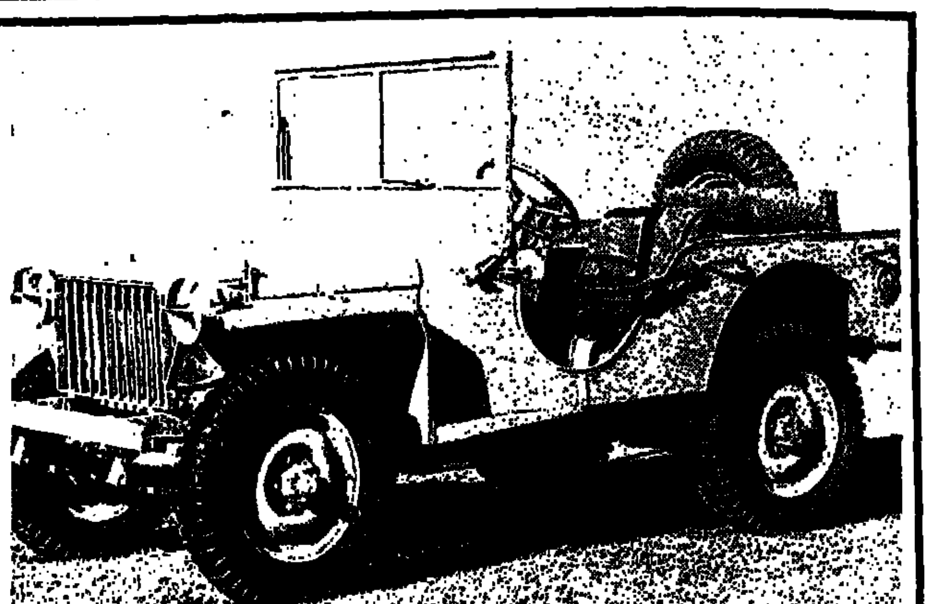

שני קצות השושלת המפוארת של הג'יפ. מימין – אחת המכוניות הראשונות שיצאו ממפעל „באנטאם" ב־1941. משמאל – הדגם האחרון שייצורו יופסק בקרוב: *CJ*.

הג'יפ הגיע לקצה הדרך

יצרן המכונית האגדית הכריז שיפסיק את ייצורה מה־31 בינואר

– מאת י. גפני –

שנת הדגם 1986 תהיה שנה עצובה מאוד לכל חובבי הג'יפ. „ג'יפ קורפוריישן", חברת הבת של „אמריקן מוטורס", יצרנית הג'יפ, הודיעה בימים אלה, כי ב־31 בינואר 1986 היא עומדת להפסיק לחלוטין את ייצורה של המכונית הזאת.

כך מגיע לסיומו סיפור הצלחה אדיר של כלי רכב שיש אומרים כי נטל חלק לא קטן בנצחון בעלות הברית על הנאצים והיפאנים במלחמת העולם השניה.

תחילתו של הסיפור הזה בימים שלפני כניסת ארה"ב למלחמת העולם השניה. ריי ס. סטיוונס, מנכ"ל החברה האמריקנית לייצור מכוניות „באנטאם", שהיתה קיימת אז, הציע לצבא ארה"ב לייצר למענו מכונית קטנה וזריזה בעלת הנעה של 4X4, שתוכל לנסוע בכל תנאי קרקע.

ב־1940 קיבל סטיוונס תשובה שלילית לחלוטין. אבל שנה אחת בלבד לאחר מכן החליט הצבא האמריקני שהוא צריך בדיוק מכונית כזאת. מהנדסי הצבא האמריקני נשלחו למפעלי „באנטאם" ופתחו שם במיבצע סודי שנקרא בפי סמכיהם „ג'י.פי." – ראשי תיבות של המלים האנגליות ג'נרל פרפס (מטרה כללית). עד מהרה קוצר השם הזה ל„ג'יפ" – וכך נותר עד עצם היום הזה.

הג'יפים הראשונים יצאו מהמפעל כבר בשנת 1941, אך לשיא הייצור הם הגיעו בשנה שלאחר מכן. מספרם הגיע לרבבות ועד היום נוסעים רבים מהם במקומות רבים בקצוי תבל.

ריק ייצור בקנה מידה מלא. וכך הגיעה החברה המייצרת את הג'יפ כיום למסקנה שזהו סוף הדרך.

מה שלא ברור הוא, אם הכוונה היא רק לג'יפים המיועדים לשוק האזרחי, או גם לג'יפים המיועדים לצרכים צבאיים. מכל מקום: לנו יש הרגשה שאם יקרה משבר עולמי כלשהו, יחזור הג'יפ אל קו הייצור.

תוך זמן קצר ביותר עשו הג'יפים לעצמם שם ברחבי תבל. במיוחד שילהבה את הדמיון יכולתם לטפס על פירגות – דבר שכנראה לא יכלה אף מכונית לעשות קודם לכן.

הג'יפים הופיעו בכל חזיתות המלחמה העולמית השניה. הם כבשו את אירופה מצד אחד, וחצו את הג'ונגלים של האוקיינוס השקט מצד שני.

בתום המלחמה נוצלו הג'יפים לצרכים רבים. היו אפילו כאלה ששימשו לחריש במקום טרקטורים... אומנם נדמה היה כי בסך הכל הם עומדים להיעלם מהעולם, אבל צבאות שונים המשיכו לצרוך אותם, וייצורם נמשך. יתר על כן: עד מהרה התברר, כי גם אזרחים מתלהבים מכלי רכב זה, ומנצלים אותם יותר ויותר לנהיגה ספורטיבית, כגון קרוס ונהיגה מחוץ לדרכים הסלולות.

כך המשיך הג'יפ להתקיים ולרכוש לו אוהדים רבים. הכלי יוצר בשינויים קלים כדרישות האופנה, אבל באורח בסיסי הוא נותר כפי שהיה במקורו.

נראה היה שייצורו של הג'יפ יימשך עד אין סוף, אבל מסתבר כי הזקנה פוקדת גם מכוניות: ההזמנות למכונית הזאת פחתו והלכו, וכיום ירד מספרן אל מתחת לקו המצ-

משבר המשאיות

(סוף מעמוד 12)

מנהלים הנהלת חשבונות מסודרת ומשלמים מס כחוק," אומר עדי סלוין.

„המחירים שהם גובים הם מחירי הפסד, מתחת לעלות האמיתית של התפעול. מאחר שאנו לא סבורים כי בעלי המשאיות הללו טיפשים עד כדי הובלה בהפסד, המסקנה ברורה: משהו במערכת תשלומי המס תורק שם", מוסיף יוסף גולדפרב בעדינות.

מתברר כי בתחרות הקיימת מוכנים אותם מובילים לא מאורגנים, שרובם כאמור הם בני מיעוטים, להוביל במחירים נמוכים ב־50–60 אחוז ממחירי ההובלה של המובילים המאורגנים.

מובן שבמצב זה איש אינו חושב על חידוש משק המשאיות ההולך ומזדקן. מי שבכל זאת רוכש כיום משאיות חדשות הם, לדברי ראשי הענף, בעיקר בני מיעוטים, שלהם יש עבודה בשפע. עובדה זאת מעוררת בלבם של אנשי המשאיות היהודיים את החשש, שמקורות המימון לחידוש המשק של אותם בני מיעוטים „לא ברורים". יותר מזה אין ראשי הענף מוכנים לומר בנושא זה.

מה שהם כן מוכנים לפרט יותר הוא, כי „אלה מהמובילים הפרטיים שלקחו בעבר אשראי במטבעות אירופיים, על מנת לממן את חידוש המשק שלהם, מתקשים כיום לעמוד בתשלומים. ומאחר שמשאיות רבות שועבדו לטובת הבנקים שנתנו את האשראי לבעלי המשאיות, הרי שלא ירחק היום והבנקים יהפכו לחברת ההובלה הגדולה במדינה, שכן יותר ויותר משאיות מעוקלות על ידי הבנקים לצורך הבטחת תשלום החובות.

„בזמנו," אומר עדי, „לחצו עלינו ממשרד התחבורה לקנות טריילרים, הבטיחו לנו שעל כל ראש מוביל כראוי שנקנה עוד 2־3 עגלות. על ראש המוביל עצמו הובטח לנו פחת של 20 אחוזים לשנה, כך גם על העגלה הראשונה. על כל עגלה נוספת הובטח פחת של 10 אחוזים. זה היה סביר. אלא שחקיקת המיסוי החדשה טרפה את הקלפים. מעתה הפחת על ראש המוביל נשאר אמנם 20 אחוז לשנה, אך על כל עגלה הופחת הפחת ל־7 אחוזים לשנה. כאשר ההכנסה יורדת, וקיים עודף בכושר ההובלה, ברורה גם המשמעות של שינוי החקיקה: יותר ויותר חברות הובלה נקלעות לסף פשיטת רגל.

מועצת מובילי המשאות הכינה בימים אלה תוכנית הסוקרת את קשיי הענף. „השורה התחתונה של אותה תוכנית אומרת כדלקמן: „שחיקת תעריפי ההובלה טומנת בחובה סכנה קיומית למשק המדינה. חלק גדול מכלל היקף ההובלה עובר לידים לא יהודיות. כ־30־35 אחוז מכושר ההובלה מצוי כבר עתה מעבר לקו הירוק. לנתונים אלה השלכות חמורות כאשר מדובר במצב חרום או מלחמה." כן נאמר בתוכנית, כי אין חידוש משק, הציוד נהרס, הבטיחות נפגעת ומצב חברות פגיעה בכושר הביצוע.

המועצה מפרטת באותה תוכנית שורה של פעולות שהן יש לנקוט על מנת לתקן את המצב. בראש וראשונה מדובר על תכנון הענף ומניעת שחיקה בתעריפי ההובלה כפי שארע בשנים האחרונות. מלבד זאת יש לסייע בחידוש משק המשאיות, ולהנהיג הובלת מטענים רק באמצעות שערי מטען אשר ינוהלו על ידי מועצת המשאיות. דבר זה יבטיח לדעת המועצה, את המשך התחרות של גורמים בלתי מאורגנים שאינם משלמים מס.

המובילים דורשים גם להורות לכל משרדי הממשלה ולגופים אחרים הנסמכים אל שולחן התקציב, להימנע באופן מוחלט ממסירת עבודות לגורמים לא מאורגנים, או כאלה שאין להם רכב משלהם. שכן כאחרונה חל מתפתח מעמד של מתווכים, המקבלים עבודות במיכרזים של משרדי ממשלה, ומוסרים לאחר מכן את העבודות הללו למובילים לא מאורגנים. מצב זה מבקשים המובילים למנוע.

במסלולי המרוצים

נצחון בכורה ל„לנצ'יה"

הנרי טויוונן מפינלנד הביא בשבוע שעבר נצחון מרשים לצוות ה„לנציה דלתא", בהופעת הבכורה של מכונית זאת בראלי של לומבארד בבריטניה.

הפיני בן ה־29, שזכה באותו מירוץ גם ב־1980, הצליח לתפוס את הבכורה מידי חברו לצוות, מארקו אלן, שהחליק בבוקר היום האחרון של הראלי, כשעבר במסלול הקשה מאוד של יערקילדר בנורתומבריה. טויוונן הצליח גם להחזיק בבכורה בקטעים האחרונים של המירוץ, שהיו מכוסים שלג וקרח.

אלן נאלץ להסתפק במקום השני במירוץ ואילו הבריטי טוני פונד הגיע שלישי במטרו מ.ג'י.

הראלי של לומבארד, שנמשך חמישה ימים תמימים, היה האחרון בעונת מירוצי הראלי של שנה זאת. אבל האליפות כבר הוכרעה זה מכבר, והיא לא נפלה בידי אנשי ה„לנציה", אלא בידיהם של צוותי „פז'ו", ובראשם טימו סאלונן, גם הוא פיני, שנהג ב„פז'ו 205 16 טורבו".

היום האחרון של המירוצים היה המרגש ביותר. שתי הלנצ'יות שלטו בעמדות הבכורה כבר מהבוקר, בחלקו האחרון של המסלול בן 3,200 הק"מ, שאותו היו צריכים המתחרים לעבור.

טויוונן, הנמצא בחופשה משירותו הצבאי בפינלנד, „תפס אומץ" לאחר שהתפרץ קדימה, אל עבר ההילוך, למרות שקודם לכן הוא „נקנס" בדקה ו־20 שניות, בגלל איחור שנבע מתקלה מכנית. אבל התקלה הזאת לא מנעה ממנו להמשיך בדרכו, והוא הגיע ליעד וגמר 58 שניות לפני אלן.

שתי הלנצ'יות שלטו ללא עוררין במהלך הראלי, לאחר ששתי ה„פז'ו 205" נאלצו לפרוש בגלל תאונות כבר ביום ב', שהיה מלא תקלות למשתתפים רבים.

התוצאות האחרונות של המירוץ הן, איפוא:
1. הנרי טויוונן, פינלנד, לנצ'יה, 9:12.05
2. מארקו אלן, פינלנד, לנצ'יה, 9:13.01
3. טוני פונד, בריטניה, מ.ג'י. מטרו, 9:14.32
4. פר אקלונד, שוודיה, אודי, 10:00.35
5. יוהאן קאנקונן, פינלנד, טויוטה, 10:10.53
6. ג'ימי מקריי, בריטניה, אופל, 10:16.01
7. טרי קייבי, ניסן, 10:24.06
8. ראסל ברוקס, בריטניה, אופל, 10:25.50
9. רוד מילן, ניו זילנד, מאזדה, 10:29.39
10. אינגוור קארלסון, שוודיה, מאזדה, 10:29.57

מכוניתך "מצלצלת"?!

אוקטן בוסטר בתוספת דלק יפסיק לחלוטין את ה"צילצולים"
★ ביצועי מכוניתך ישופרו ללא הכר.
★ ימנע בלאי מהשסתומים.
★ חיסכון משמעותי בצריכת דלק.
מיוצר באנגליה, בדוק ומוכח ומיועד להעלות את אוקטן הדלק ל־100!!!
להשיג:
ת"א: מוסך "צנטרל" (אופל) רח' המסגר, מוסך "המכונן" (רנו) רח' ישראליש, מוסך "מרכז אילון" גינוסר 4 נחלת יצחק (מומחים למערכות הזרקת דלק) אביזרים "אוטוביט", תחנת דלק רמת אביב, גבעתיים: "אוטו שי", כצנלסון 24, ר"ג: תחנת דלק "פז רמה". חיפה: תחנת דלק "פז רוממה".
היבואן: לונתל שיווק בע"מ טל: 729716, 316880.

טראנסקאר • סבנה נתיבי אויר בלגיים
20 שנות ותק ונסיון בשיווק מכוניות
76 סניפים ברחבי העולם
עכשיו גם אתה יכול לייבא לעצמך כל מכונית חדשה
תוך 4-2 שבועות בלבד*
• אינך משלם עמלת סוכן – בשיטת טראנסקאר־סבנה. כל התשלומים מועברים על ידך דרך הבנק ישירות לטראנסקאר־סבנה. (נתיבי אויר בלגיים) אך ורק כנגד מסמכי פרופורמה של הרכב.
• בשיטת טראנסקאר סבנה הרכב המסופק לך הוא בתקן ואוסי אירופאי.
• מכוניות אמריקאיות מסופקות החל מ־1.1.86.
• הבטחת מחיר סופי** כנגד מקדמה של $500 בלבד המחושבת עד יום הרכישה.
• סבנה טראנסקאר ספק מל.א.נ. – ארגון נכי ישראל, ארגון נכי צה"ל, יונייפ"ל, בת האו"ם, סוכנויות, מוסדות ועוד.
• חסוך לעצמך $ יקרים ותקבל יותר מכונית בהרבה פחות כסף
** לא כולל מסים והיטלים
טרנסקאר. רח' קריפלן 2 (בית הטקסטיל). קומה 16. טל' 660826 (03). TELEX 361579
TRANSCAR-SABENA BELGIAN AIRLINES

נהגי תל־אביב – זהירות:

מהשבוע „מסונדלות" מכוניות חונות בפרישמן וגורדון

בימים אלה מתחילה עיריית תל־אביב־יפו להתקין „סנדלי דנוור" על מכוניות שימצאו חונות באזורי „אין עצירה", המסומנים בפסי אדום־לבן על שפות המדרכות.

אכיפת החוק בתחום זה תיעשה, אומנם, בהדרגתיות. בתחילה יינעלו כלי רכב החונים ב„אין עצירה" לכל אורך הרחובות גורדון ופרישמן, ובעתיד ייעשה הדבר גם ברחובות אחרים.

במסיבת עתונאים שקיים באחרונה ח"כ דב בן־מאיר, ראש אגף התנועה בעיריה, הוא אמר, כי מכוניות שחונות במקומות האסורים לחניה ברחובות אלה, מהוות הפרעה לזרימת התנועה. עד היום נקנסו בעלי רכב שחנו ב„אין עצירה", אך לדברי בן־מאיר לא הניא אותם הדבר מלחזור ולחנות במקומות אלו.

בן־מאיר אמר עוד, כי הפעלתם של „סנדלי דנוור" בחודשים האחרונים הוכיחה, כי זו הדרך היעילה ביותר להקל על מצוקת התנועה בעיר ולאפשר להולכי רגל ולתושבים לחיות בשלום עם הצרכים התעבורתיים של העיר.

ה„סנדלים" הופעלו במקרה של עבירות כמו חניה על מעברי חציה, במקומות השמורים לנכים, על מדרכות ושדרות, ובתחנות אוטובוסים ומוניות. ואכן, ציבור הנהגים ממעט כיום לחנות במקומות אלו.

28 אלף נהגים נמצאים כיום בשלילת רשיון

– בעקבות הגברת אמצעי האכיפה והנוכחות המשטרתית בדרכים

– מאת בני ברק –

רשיונם של 28 אלף נהגים נשלל כיום, לרוב לתקופה של שלושה חודשים. זאת בעוד שלפני שנתיים הגיע מספר הנהגים שרישיונם נשלל ל־10 אלפים בלבד. כך עולה מדו"ח שהוגש בימים אלה לועדת השרים לעניני בטיחות בדרכים.

ממיסמך פנימי שהוגש על ידי מינהל הבטיחות בדרכים עולה, כי מספר דוחות התנועה המשטרתיים שהוגשו נגד נהגים בשנה האחרונה, גדל ב־40 אחוז.

כן הוכפל מספר הסיורים של רכב משטרתי בכבישי הארץ, ולזכות כל הפעולות הללו רושמים ירידה של 5 אחוזים בהיקף תאונות הדרכים בארץ.

בשנה האחרונה בלבד הובאו לשיפוט מהיר 20 אלף עבריינים. השיפוט נעשה תוך 48 שעות.

משה עמירב, מנהל מינהל הבטיחות, אומר, כי בין הפעולות שננקטו במטרה להגביר את האכיפה בדרכים נרכשו למשטרה 35 מכוניות סיור וכ־90 אופנועים וקטנועים. הפעולות הללו הביאו להכפלת הנוכחות המשטרתית בדרכים הבינעירוניות.

חברות הביטוח: הפרמיות נשחקו בממוצע ב–12 אחוז

– מאת בני ברק –

הפרמיה הממוצעת לביטוח רכב ירדה במחצית הראשונה של השנה בכ־12 אחוז במונחים ריאליים, לעומת המצב בתקופה המקבילה אשתקד, כך עולה מחישובים שנעשו בימים אלה על ידי חברות הביטוח.

בעוד שבתקופה המקבילה אשתקד עמדה הפרמיה הממוצעת של ביטוח מכונית על 307 דולר, הרי שבמחצית הראשונה של שנה זו עמדה הפרמיה הממוצעת על 272 דולר.

הסיבה לירידה זאת נובעת מכך שמחירי המכוניות נמצאים זה מספר חודשים בקו של ירידה. ומאחר שסכום הביטוח נגזר משווי המכונית, הרי שהפרמיה הממוצעת שגובות חברות הביטוח - יורדת.

סיבה נוספת לירידה זו היא שרבים מבעלי המכוניות אינם עושים ביטוח מקיף לרכבם ומסתפקים בביטוח צד ג' וביטוח חובה. זאת – בגלל השחיקה הגדולה בשכר, שהפכה את ביטוח הרכב להוצאה משמעותית ביותר.

חברות הביטוח חוששות עתה מהמשך השחיקה בפרמיות, כי היא עלולה לגרום שוב להפסדים בענף הרכב.

האוטובוס לא עוצר – והנוסעים נמקים בתחנה

מאת ראובן לייב

ב־25 בנובמבר פורסמו במדור זה תלונותיו הקשות של בני גבירצמן באוטובוס „אגד" מספר 274, הנוסע בין רחובות וראשון־לציון לתל־אביב.

כותב שורות אלה נאלץ לעבור אף הוא, מדי יום ממש, אותה „חוויה" עצמה. גם הוא אינו זוכה לעלות לאוטובוס — אם משום שאינו עוצר ואם משום שאינו בא כלל במועד — וכתוצאה מכך מאחר אף הוא — „כרונית" ממש — למקום־עבודתו. בהבדל אחד: מה שעושה אוטובוס מספר 274 לבני — עושה אוטובוס „אגד" בקו 502, המהלך בין הרצליה לתל־אביב — לעבדכם הנאמן.

זה קורה מדי יום, בין השעות 13.30 ו־14.00. זירת ההתרחשות: התחנה שבקצה רחוב המנהרה בהרצליה ב'. מי שממתין במרוצת זמן זה לאוטובוס, הוא פשוט חסר־סיכוי לעלות עליו.

בימים רחוקים יותר היה האוטובוס מגיע לתחנה ב־13.40, ב־13.50 וב־14.00. אבל, מישהו ב„אגד" החליט, מן הסתם, כי למרות מספר הנוסעים הרב בפרקי־זמן אלה, אין, משום מה, הצדקה לאסוף אותם בתדירות גבוהה כל כך. וכך נמקים להם, מדי יום, בתחנה האומללה הזאת, עשרות ממתינים, במשך מחצית השעה עד־ארבעים דקות, לבוא האוטובוס. במיקרה הטוב הם נאלצים לחזות באוטובוס מלא החולף על פניהם. במיקרה הרע — והשכיח יותר — הוא פשוט אינו מגיע.

לפני כשישה חודשים התלוננו על העניין באוזני דובר „אגד". לאחר המתנה ממושכת, הואיל הדובר לבשרנו, כי מפקח, שבדק את התלונה, הגיע למסקנה שבקו הזה יש, פשוט, „התפוצצות נוסעים". ועל כן „ייעשה מאמץ להגביר את תדירות הנסיעה". אלא שמאז, חלפו, כאמור, שישה חודשים וה„מאמץ" לא נשא פרי עד עצם היום הזה...

חדש בשוק

„זרבובית פרטית" לשמן

מי שאינו רוצה להיות תלוי בחסדיה של תחנת דלק זו או אחרת, כשהוא זקוק להוספת שמן למכוניתו, יכול לרכוש לעצמו פותחן־משפך מיוחד (בתצלום), המופץ בארץ על ידי חברת „שני".

הפותחן־משפך פותח בקלות את קופסת השמן, ובאמצעות הזרנוק שלו הוא מונע איבוד טיפות שמן — ובמיוחד שהטיפות שהולכות לאיבוד לא ינחתו על המנוע.

מחירו של הפותחן — 17.000 שקל.

(נורית ארד)

דגם חדש של „סנדלי דנוור" מיוצר בקיבוץ נתיב הל"ה

בין הלקוחות הראשונים – המשטרה, המנסה להפסיק את מכת הגניבות של מכוניות קציניה

– מאת בני ברק –

בעלי רכב בישראל יכולים מעתה להצטייד בסנדלי דנוור מתוצרת כחול לבן, לשימוש אישי לרכבם, לאחר שקיבוץ נתיב הל"ה התחיל בימים אלה לייצר את הסנדלים החדשים.

הסנדלים שפותחו על ידי הקיבוץ, נקראים „גבעתי לוק" (על שם הממציא), משקלם רק 4–5.5 ק"ג, לעומת 17.5 ק"ג, שהוא משקלם של הסנדלים בהם נועלים גלגלי רכב בתל־אביב.

נעילת המיגון מתבצעת על ידי מוט משונן הנסגר באמצעות מנעול צילינדר אל זרוע הנועלת את גלגל הרכב. מנעול הצילינדר מועל לפתיחת הנעילה בלבד, כך שבמקרה של נסיון לפרוץ את המיגון ולשבור את הצילינדר, לא ניתן לפתוח יותר את הנעילה.

הקיבוץ מציע את המיתקן במחיר מיבצע של 13,800 שקל, כולל מע"מ, ברשת בתי הכלבו של „המשביר לצרכן". הוא יוצע למכירה גם ביריד התעשיה הקיבוצית שיערך בין ה־7 ל־12 בדצמבר בלב דיזנגוף.

לדברי אנשי הקיבוץ, מעורר המיתקן החדש עניין גם בעולם הרחב: משטרת ניו־יורק הזמינה משלוח נסיוני של 10 מיתקנים כאלה.

בין הגורמים המעוניינים בסנדל הזה בארץ נמצאת משטרת חיפה, שתרכוש גם היא אותו לנעילת רכב החונה בעיר זאת במקומות אסורים. משטרת ישראל כבר רכשה כמה עשרות סנדלים כאלה לשימוש ברכב של קציניה הלוקחים את רכבם הביתה. זאת לאחר שהתברר כי רכב־זה הפך יעד מבוקש לגניבות.

הטיפול בצמתים יועבר מידי העיריות לגוף מקצועי מיוחד

קורפו: הביורוקרטיה העירונית עיכבה שיפורים בצמתים

– מאת בני ברק –

גוף מקצועי מיוחד, המשותף למשטרה, מע"צ, מינהל הבטיחות בדרכים, המועצה הלאומית למניעת תאונות וחוגי ועדת הכנסת לבטיחות בדרכים, יקבל מעתה את הטיפול בצמתים בגוש דן, בירושלים ובחיפה.

עד כה היה הטיפול בצמתים הללו בידי העיריות.

שר התחבורה חיים קורפו, מסר בימים אלה, כי התקציב העומד לצורך הטיפול בצמתים העירוניים יוכפל. זאת – מאחר שמציאות הוכיחה, כי בצמתים ששופרו הושגו פחתו תאונות הדרכים.

עם זאת מתח השר ביקורת על כך, שנושאי הבטיחות בעריים אינם זוכים לסידורי העדיפות הראויים, בגלל בעיות ביורוקרטיות, כגון אישורים של ועדות בנין ערים. הוא הביע תקוה, כי הפקעת הטיפול מידי העיריות תביא לשיפור הטיפול בצמתים בעייתיים.

השר סיפר עוד, כי הוחלט להקצות סכום של 70 מיליון שקל לפתרון בעיות התחבורה של מועצות ערביות. ההקצבה תינתן מכספי מינהל הבטיחות בדרכים וייהנו ממנה בקה אל־גרביה, טייבה, טירה, שפרעם וטמרה.

הכספים יוקצבו לתמרורים, רמזורים, מעקות בטיחות וסימון של מעברי חציה.

משה עמירב, מנהל מינהל הבטיחות, מסר כי על הקצבת הסכומים הוחלט לאחר שהתברר כי לעומת הירידה במספר התאונות במיגזר היהודי, חלה עליה במספר תאונות הדרכים במגזר הערבי.

אלה מחירי המשומשות

(בדולרים)

	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984
אודי־80 אל 1300	5,600	6,600	7,600	8,800	10,300	11,600	13,300
אודי־100 1600 אוטומט	5,600	6,800	8,400	10,500	12,000	19,000	22,000
אופל־קדט 1300	4,400	4,900	5,600	6,600	7,800	8,800	10,300
אופל־אסקונה 1600	5,800	6,900	8,200	9,300	10,300	11,400	13,200
אופל רקורד 1800/1700	4,800	5,900	6,900	8,200	10,000	11,500	14,000
אוטוביאנקי נורמל ג'וניור	3,500	3,800	4,200	4,700	5,400	6,000	6,700
אלפא־סוד 1200	3,200	3,800	5,000	5,500	6,500	7,500	9,000
אלפטה 1800	5,000	6,000	7,000	9,000	10,600	13,500	15,700
אינוצ'נטי (993)					4,600	5,200	6,000
ב.מ.וו. 316 1800/1600	6,800	8,200	9,600	11,600	13,200	14,500	16,000
ב.מ.וו. 320 1900	8,000	9,200	10,600	12,600	16,000	20,000	25,600
ב.מ.וו. 525 (2494) אוטומט			14,000	17,000	21,300	26,000	32,500
דייהטסו שרייד 1000					6,000	6,500	7,300
דייהטסו שרמנט 1300					6,500	7,500	8,500
דייהטסו שרמנט 1600						9,200	10,200
טלבוט סולרה 1300		3,500	4,200	5,400	6,400	7,800	9,500
וולוו 244/240 1800 די.אל.	7,200	9,200	10,200	12,000	13,300	15,100	16,500
וולוו 760 אוטומט ומזגן 29						32,000	38,000
לנצ'יה 1300 בטה, דלתה	2,000	2,600	3,600	5,500	6,600	8,600	10,200
מוריס, אוסטין – מיני 1000	2,200	2,800	3,300	4,200	4,800	5,800	7,000
מיני מטרו 1000				4,900	5,200	[illegible]	7,300
מרצדס 200	14,000	16,000	17,500	19,000	24,000	11,000	40,000
סובארו 1300 די.אל.			6,000	6,700	7,500	8,300	9,500
סובארו 1600 די.אל.	3,900	4,800	6,100	7,200	8,100	9,300	11,200
סוזוקי אלטו (796)						5,200	5,800
סיטרואן ויזה 652 קלאב		2,800	3,500	4,500	5,500	6,500	7,500
סיטרואן 1200 ג'י.אס. קלאב	3,000	3,600	4,200	5,600	7,000	8,500	9,600
סיאט פורה אל 900							6,000
סיאט פורה ג'י.אל 5 ד'							6,500
סיאט רונדה 1200 ג'י.אל.						7,000	7,800
פולקסווגן גולף 1100 3 ד'	4,900	5,800	6,500	7,700	8,600	9,600	10,500
חיפושית 1200	3,600	4,100	5,000	5,700	6,500	7,800	9,000
פולקסווגן פאסט 1300 3 ד'	4,700	5,700	6,600	7,600	8,600	9,600	
פולקסווגן ג'טה 1300 סי.			7,000	8,100	9,500	10,200	11,300
פולקסווגן פולו 1100	4,200	4,800	5,600	6,500	7,500	8,200	9,000
פורד פיאסטה (957)	4,000	4,600	5,400	6,000	6,600	7,200	8,200
פורד אוריקה 1300 סלון				8,400	9,100	9,700	10,500
פורד סיירה 1300 סלון						9,200	10,200
פורד קורטינה 1600 אל.	4,500	5,000	6,600	7,800	9,500		
אסקורט 1300 כרגרה 4 ד'	3,800	4,500	5,200	5,800			
פיז'ו 104 (954) ג'י.אל.	3,000	3,500	4,200	4,900	5,800	6,900	7,600
פיז'ו 305 ג'י.אל. 1290	5,000	5,500	6,200	7,200	7,800	8,200	9,600
פיז'ו 305 אס.אר 1470		6,000	7,500	8,800	10,200	11,500	13,000 ג'י.אר'
פיז'ו 504 2000/1800	5,200	6,500	7,300	9,200	11,200	12,500	14,300
פיז'ו 505 1800 ג'י.אר.		7,000	7,800	9,500	11,200	14,200	17,500
פיאט 127	3,300	3,900	4,600	4,900	5,700	6,500	7,500
פיאט אונו 45 903						6,500	7,400
פיאט אונו 55 1.100						6,900	7,600
פיאט 131 1300	4,000	5,000	6,000	7,000	7,700	8,800	10,000
פיאט ריטמו 1100		3,800	4,500	5,700	7,000	7,600	8,300
פיאט 132 1800/1600	3,000	4,000	5,000	7,200	9,000	11,500	
רום כרמל	2,000	2,200	2,600	3,000			
רנו 5 (956) 1100	4,000	4,700	5,300	6,000	6,700	7,300	8,000
רנו 4 845	3,000	3,600	4,200	5,000	6,000	6,600	7,300
רנו 9 1100 סי.					6,700	7,700	8,800
רנו 18 1400		4,600	5,800	6,800	8,000	10,300	15,000
אמריקאיות							
אולדסמוביל אומגה 2500		8,300	10,300	14,000	20,000	25,000	34,000
אולדסמוביל אומגה 3800	7,500	9,000					
אולדסמוביל קטלס 3750	8,000	10,000	13,500	16,000	21,000	27,500	38,000
ביואיק סקיילרק 2500		8,300	10,300	14,000	20,000	28,000 [illegible]	34,500
סקיילרק, קסטום, סנצ'ורי ריגל	8,000	10,000	15,500	16,000	22,000	28,000	39,000
דודג' אספן, פלימות,אריס	7,000	8,000	10,500	14,000	17,500	22,500	30,000
פורד פיירמונט 2300	5,500	7,000	8,200	10,200	14,000		
פונטיאק למנס, גרנד פרי	8,000	10,000	14,000	16,000	20,500		
פונטיאק פניקס 4 צ'יל'		8,000	10,000	13,000	19,000		
שברולט קפריס, קלאסיק		10,000	14,300	16,500	22,500	26,000	38,000
שברולט נובה, סטיישן	8,000	10,000	11,000	14,000	19,000		
שברולט שבט 1600 4 צ'יל'	4,500	5,500	6,000	7,000			
שברולט מליבו 3800 6 צ'יל'	8,000	10,000	13,000	14,000	21,000	29,000	
מונטה קרלו 8 צ'יל'	6,000	8,000	9,500				

המחירים דלעיל אמורים לגבי רכב במצב תקין (פח ומיכני) ללא עקבות נזקים תאונתיים ורישום ע"ש אדם פרטי. [illegible] מהשכרה – 20% מתחת; רישום ע"ש בית־ספר לנהיגה – 25% פחות; מינהל הרכב או חברה ציבורית ופרטית – 10% מתחת; לאחר שיקום, עם החלפת מספר (השלדה) – 20%–30% מתחת; מונית לשעבר – 25% מתחת; לאחר תאונה – [illegible], בהתאם לעוצמת הפגיעה, סוג הפגיעה וערך הרכב.

מחירון זה הוכן ע"י אפרים מוהר, שמאי ומעריך נזקים. הדולר חושב בו לפי 1500 שקל.

למרות כל התקוות: מחיר המשומשות ממשיך לרדת

– מאת בני ברק –

התחזיות המוקדמות של עורכי מחירוני הרכב, כאילו נבלמה מגמת ירידת המחירים של המכוניות המשומשות בחודש הקודם, היתה אופטימית מדי, שכן המחירונים החדשים, המתפרסמים בימים אלה, מצביעים על ירידה נוספת של 5 אחוזים במחירי מכוניות משומשות.

הציפיה לבלימת ירידת המחיר היתה מבוססת על התקוה, שכספי הפדיון של מניות הקשישים יזרמו לשוק המכוניות ויביאו לעליית מחירים, תוך ניצול רמת השפל אליה הגיעו מחירי המשומשות.

עורכי המחירונים ציפו גם כי הממשלה תתמכח, ותחליט על התאמת מחירי המכוניות החדשות לרמה הריאלית המתחייבת משינויי שער המטבע, דבר שיביא לייקור של עשרה עד עשרים אחוז במחירי המכוניות החדשות. ייקור כזה יהיה בעל השלכה מיידית על מחירי המכוניות המשומשות. אלא שגם דבר זה לא קרה.

התוצאה היתה המשך השחיקה במחירי המשומשות, דבר ההופך את הקונים לבררנים יותר.

שני שמאי הרכב המפרסמים מחירוני רכב, לוי יצחק ואפרים מוהר, אומרים כי הקונים אינם ממהרים כיום להחליט, הם בודקים, עומדים על המקח, ומעדיפים לרכוש מכוניות מיד ראשונה, בעלות קילומטרז' נמוך. מכוניות שהיו מעורבות בתאונה או מכוניות שהיו שייכות בעבר לחברות השכרה או לחברות אינן „סחורה מבוקשת" בשוק המשומשות בימים אלה, שלא לדבר על מכוניות שהיו מעורבות בתאונות.

„ירידת המחירים בשוק זה תיבלם רק כאשר יחול שינוי במחירי הרכב החדש, או כאשר תיבלם מגמת שחיקת השכר במשק", אומרים לוי ומוהר.

שוק המכוניות החדשות „יבש" כמעט לחלוטין

– מאת יחיאל קימלמן –

שוק המכוניות החדשות „יבש" באחרונה כמעט כליל, בעיקר בגלל הימנעותם של היבואנים להזמין משלוחים נוספים כל עוד קיימת ההקפאה הגורמת להם נזקים גדולים.

מי שבכל זאת מעוניין במכונית חדשה יוכל להשיג אותה כמעט ללא הגבלה רק אצל חברת דוד לובינסקי, יבואנית „פז'ו" ו„סיטרואן". אולם המדובר הוא בדגמי 1985. הדגמים המוצעים למכירה בחברה זאת הם „פז'ו 505", סוגים שונים של „ויזה" ו„BX".

עם זאת נמסר מטעם החברה, כי בקרוב היא תייבא גם דגמי 1986.

מכוניות מעטות שמנועיהן בנפח 1,600 סמ"ק אפשר עדיין להשיג גם בחברת „לאו גולדברג", אבל כל המכוניות שהיו לה במלאי, עם מנועים בנפח 1,300 סמ"ק, אזלו.

מחברת „יפנאוטו", יבואנית „סובארו", נמסר, כי כל המכוניות הנמצאות במשלוחים שבדרכם ארצה, כבר נמכרו. לכן, כל מי שמזמין היום מכונית חדשה כזאת צריך לדעת, שמועד האספקה יהיה לכל המוקדם בסוף חודש ינואר הקרוב. בעת ההזמנה יש לשלם 400 אלף שקל.

דגם חדש

„רנו 21" עומדת להחליף בקרוב את ה„רנו 18"

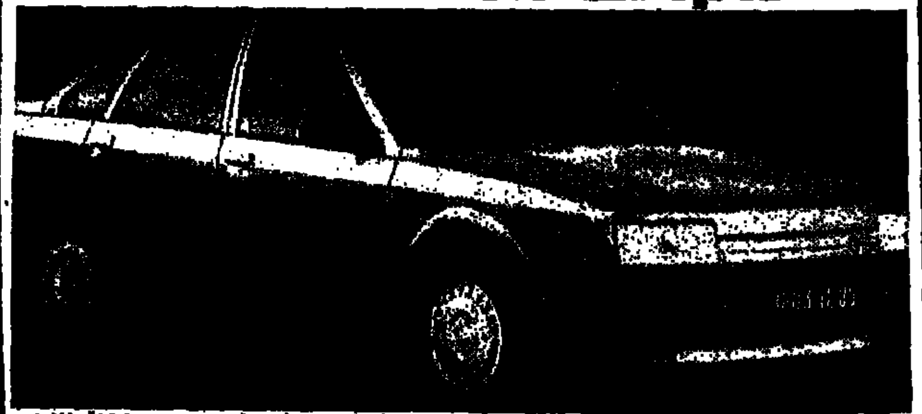

חברת „רנו" הציגה בימים אלה לראשונה את המכונית שנועדה להחליף את ה„רנו 18" הוותיקה. המכונית החדשה (בתצלום) קיבלה את השם „רנו 21". זוהי מכונית בינונית בעלת המיבנה הקלאסי של שלוש תיבות, עם ארבע דלתות, הנעה קדמית, תיבת הילוכים בעלת ארבעה או חמישה הילוכים ומיבחר של מנועי בנזין, דיזל וטורבו בנפחים שונים, שפותחו באחרונה על ידי „רנו". אורך המכונית הזאת הוא 4.46 מטר ורוחבה 1.71 מטר.

„ב.מ.וו." – גם עם גג פתוח

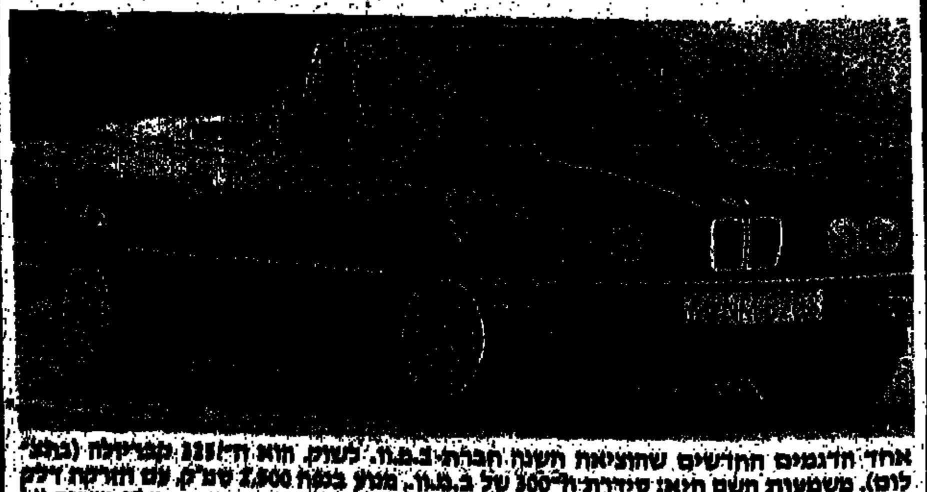

אחד הדגמים החדשים שהוציאה השנה חברת ב.מ.וו. לשוק, הוא ה־325i קבריולה (בתצלום). משמעות השם היא: סידרת ה־300 של ב.מ.וו., מנוע בנפח 2,500 סמ"ק, עם הזרקת דלק – וגג נפתח. מעניינת במיוחד היא מערכת פתיחת הגג [illegible] על ידי שתי לחיצות קלות על הנתג על דופנות הגג. כאשר הגג מתקפל, הוא נכנס למאגר שבין גב המושבים האחוריים לתא המטען האחורי. הגג עצמו עשוי מבד רך ואלסטי, [illegible]. הבד הזה מבטיח אטימות מלאה בפני מים והוא מתחבר היטב אל גוף המכונית והלונותיה. מלבד זאת נמכרת המכונית עם חלונות חשמליים קדמיים ואחוריים ועם מושבי ספורט קדמיים ואחוריים – כשכל אלה כלולים במחיר.

מוסך אדמירל
מומחות 18 שנים למכוניות אופל
★ רקורד ★ אסקונה ★ קדט ★
מכריז על מבצע חורף 85'
(בדיקת בלמים חגאים ואורות חינם)
רח' מבכרך 11, (פינת אילת 30)
ת"א, טל' 838887

מצברי שלו
דרך החלוצות 103 תל־אביב
בשירותות והתקנים
טל' 375455
20% הנחה